

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLÜSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET

N:r 46 (777).

LÖRDAGEN DEN 16 NOVEMBER 1901.

14:DE ÅRG.

PRENUMERATIONSPRIS PR ÅR:	UTGIFNINGSTID:	REDAKTÖR OCH UTGIFVARE:	BYRÅ OCH EXPEDITION:	KOMMISSIONÄRER
IDUN KR. 6:—	HVARJE LÖRDAG.	FRITHIOF HELLBERG	KLARA S. KYRKO GATA 16, 1 TR.	ANTAGAS ÖFVER HELA LANDET PÅ ALL- DELES SÄRSKILDT FÖRMÅNL. VILLKOR.
IDUNS PRAKTUPLAGA > 8:—		TRÄFFAS SÄKRAST KL. 2—3.	ÖPPEN KL. 10—5.	STOCKHOLM
IDUNS MODETIDN. MED PL. > 5:—	LÖSNUMMERPRIS: 10 ÖRE.	REDAKTIONSSEKR.: JOHAN NORDLING.	ALLM. TEL. 6147. RIKS 1646.	IDUNS KUNGL. HOFBOKTRYCKERI.
IDUNS MODETIDN. UTAN PL. > 3:—				

TILL PER HALLSTRÖMS PORTRÄTT.

IDUN VILL ATT jag skall skriva någon läsbar text till porträttet af »Bianca Capellos» författare, och det skall ske med sådan hast, så jag hvarken hinner göra en repetitionskurs i hans böcker — än mindre återfordra dem af mina boklånande litteraturvänner — eller göra ett försök till intervju. Per Hallström bor nämligen utanför staden på ett ställe, så oberördt af civilisationen, att det hvarken går järnväg eller elektrisk spårväg dit — jag tror det är på andra sidan nya kyrkogården — och gudarne vete, om det ens är postgång dit. Dessutom är jag tämligen säker på, att om jag kom och störde hans diktarfriid och bad honom tala om någonting om sig själf, så skulle han svara något i den vägen som att det ju var *jag* och inte *han*, som skulle skriva texten till Iduns porträtt. Det är också en möjlighet, att han skulle framhålla, att det är hans diktning och inte hans person eller lefnadsöden, som kommer allmänheten vid. Och alldeles säkert är det, att han — för så vidt han skulle säga detta, hvilket i själfva verket bara är en inbillning af mig — skulle säga det på ett mycket älskvärdt och anspråkslöst sätt.

Per Hallström hör ej till dem, som tränga sig fram och som skulle vara belåtna med sig själfva, om folk vände sig om på gatan och tittade och hviskade, att det är *han* och att han ser intressant ut eller att han magrat eller är nyklippt eller har en ny öfverrock. Han vill absolut få lefva i fred, och just därför här det emot att ens försöka pumpa honom. Men om du *trycker* något, som upprör honom, så är det mycket troligt, att du får svar på tal — som docenten Klercker nyligen fick på sin Boer-ätande artikel i Ord och bild. Och att svaret blir både logiskt och skarpt kan du vara viss på.

Det är, som bekant, alls ej afgjort, att alla de individer, som skriva böcker, ha goda hufvuden. Men att Per Hallström har ett godt hufvud, det är ett odisputabelt faktum. Han är nästan *för* intelligent. Ur hans lifliga, rörliga intelligens kunna vi härleda hans lust att skifta horisont, att försöka sig inom ständigt nya ämneskretsar, att i sin diktning gästa olika länder, olika tider, att röra sig inom hvarandra helt olika tonskalor. Han är den smidigaste virtuos bland vår samtids skrivande landsmän. Han slår under sig ett område efter ett annat, och han rör sig inom de nya gränserna med ett lugn, som vore han sedan gammalt hemma där och kände i grund hvarje linie och hvarje färgton. Han öfver-

PER HALLSTRÖM VID SKRIFBORDET.

FOTOGRAFI FÖR IDUN AF HOFFOTOGRAF A. BLOMBERG.

PER HALLSTRÖMS BOSTAD STORA FRÖSUNDA INVID STOCKHOLM.
A. BLOMBERG FOTO.

raskar gång på gång genom sina ämnen, och man vet aldrig hvad hans nästa bok kommer att handla om. Det är i hans diktning ett — jag ville säga: oroligt lugn. Oron ligger i hans sökande bort, långt från det närvarande och närliggande, än i ett väderstreck, än i ett annat, lugnet i hans sätt att tänka sig in i motivet, i hans alltid vakna medvetenhet och hans själfbehärskning och i hans stillsamma, avvägda, aldrig jäktande eller brådskande stil. Det ligger till och med i hans satsbyggnad, hans långa perioder ha något stillsamt — ingen brådskan, ingen öfverilning, en stil, som han utarbetat åt sig och som är hans egen, som ej är fri från ensidighet och som ej alltid varit fri från förkonstling, men som han naturligtvis afsiktligt valt såsom passande för det han velat säga och för hans eget sätt att säga det.

Han är sökaren och analytikern, och man kan på honom själf tillämpa ett par rader i en af hans tidigare noveller:

»Det är ingen af er, som kan se.»

»Hur menar du?»

»Det är ingen som ser, riktigt ser, tvärsigenom.»

»Har du träffat någon sådan?»

»Nej, aldrig, men jag letar jämt.»

*

Han började som lyriker, fortsatte som novellist och stod en vacker dag upp äfven som dramatiker.

Hans debut var anspråkslös nog, hans namn syntes under en och annan dikt i tidningar och kalendrar åren 1888 och 89 — han hade då en hel stor samling otryckta poem liggande. I bokform utgaf han dem ej förr än 1891 (»Lyrik och fantasier»). Då hade han i ett och ett halft års tid studerat lifvet i Amerika som ingenjör. Först 1894 utkom hans andra bok, hans debutbok som novellist, »Vilsna fåglar» hette den. Den är visst glömd nu under intrycket af hans senare produktions rikedom

Ytterligare en framstående auktoritets intyg: Difteribakterien dödas af AZYMOL på $\frac{1}{2}$ minut, Tyfus-bakterien dödas af Azymol på $\frac{1}{2}$ minut, Mjeltbrandsbakterien dödas af Azymol på $\frac{1}{2}$ minut, Sår- och Varbakterien dödas af Azymol på $\frac{1}{2}$ minut. Redan $\frac{1}{5}$ proc. AZYMOL hämmade växten af samtliga nämnda bakterier.

Köpenhamn den 8 december 1900.

V. Stein, professor.

OBS! AZYMOL är det bästa till dagligt bruk för munnens vård, mot smitta, för sårbehandling, ekzem, reformar, fnunar, hudutslag.

Till hudens förskönande och vård bör man köpa F. PAULI'S BALSAM-TVÅL. Prisbelönt London, Chicago, Wien, Paris, Stockholm 1897 erhöi F. PAULI'S BALSAMTVÅL högsta utmärkel-sen och guldmedalj.

Hallström, som upptäckt Amerika för vår litteratur, och dessa små silhuetter från det stora utvandrarnlandet ha sedan ej blifvit öfverträffade på svenska — den som skulle kunna täfla med dem vore Henning Berger i den nu i höst utkomna boken »Där ute». Ett par noveller med svenska motiv i »Vilsna fåglar» peka framåt till Hallströms kommande verk, särskildt den känsliga stämningsskildringen »Ur mörkret» — det är ur den, ofvanstående citat är hämtadt.

Denna bok, som mest hvilade på verklig-hetsakttagelse, följdes året därefter af »Purpur», där allt var fantasi och saga — sagan om Abisag och Salomo, sagan om falken m. fl. — och där den stiliserade framställningen frossade i färgers prakt och öfverflöd. Något svåråtkomligt var nog ett och annat i den boken, men efter den kom »En gammal historia», som enhvar kunde läsa och intresseras af. Den boken gjorde Hallströms rykte, här fick han till åhörare hela den stora publiken, till hvars gunst han hvarken då eller förr eller senare giljat. Den känsliga och vemodiga historien om, hur den världskloka och hjärtlösa farmor med kallt blod och af bara härsklustnad trampar ner de unga blygt älskandes hopp om lycka, och hur de foga sig, som snälla barn gjorde i den gamla goda tiden, är säkert ej glömd. Här var Hallström inne i våra far-föräldrars tid, i dess tanke- och känslösvärld liksom i dess uttryckssätt.

I novellsamlingen »Briljantsmycket» är han mera experimenterande än någonsin. Drömlif och verklighetens brutalitet, förfinadt känslolif och primitivt, strykarne på landsvägen i vintervällen, maken, som använder sina besparingar till ett briljantsmycke åt den dödssjuka hustrun, för att hon skall tro på tillfrisknande, ensamhetens idyll och ensamhetens fasa, stämningar öfver fjällvidderna och de blå skogarna under sommarens dagsljusa nätter och stämningar öfver Hellas, där Jason med sina argonauter landar med ungdomsskeppet i en värld, som själf är ung.

I »Reseboken» har Hallström upptäckt Italien, både det nuvarande med dess hotellars internationella publik och dess utsvultna bönder, hvilkas få slantar tagas i skatt till militären, och medeltidens Italien, Florenz sådant det ter sig för fantasien och i gamla noveller. Ett par tre gånger har han på de sista åren varit där nere och samlat intryck af det han sett och ej minst af det han läst. Det har blifvit smältande vackra stämningar som den af Anatole France påverkade florentinska aftondrömmen eller blodiga, medeltida skräckbilder som den om mirakelspelet på Arno, burleskt satiriska fantasier som den om det stackars barockhelgonet, som fann sig åsidosatt, därför

att det blifvit helgon till följd af misstag på person, eller storslaget präktiga bilder som »Lejonet», mästerverket bland alla »resefrukter» i Per Hallströms diktning.

Eller har det blifvit skådespel. Det första var »Grefven af Antwerpen» (1899), det andra »Bianca Capello», som utkom från trycket våren 1900, det tredje och hittills sista »En venetiansk komedi», tryckt i år.

Hans lust att gå på upptäcktsfärd, att pröfva sin kraft på nya områden, att experimentera med olika stilarter är skarpt framträdande i de tre skådespelen. De äro hvarandra helt olika, »Grefven af Antwerpen», hvars ämne är taget ur en af Boccaccios noveller, är i versen och tonen påverkad af Shakespearestudium, och i den venezianska komedien, hvars uppslag och intrig äro hämtade ur en rolig novell af Bandello (»Due gentiluomini veneziani»), är inflytandet af Shakespeares ungdomslustspel och af deras typer uppenbart — den glada och sunda Isotta härstammar från Rosalinda, Beatrice och Portia. Men i »Bianca Capello» äro ton, hållning, stilisering af modern engelsk skola, och Bianca själf utvecklar sig från en blek och in i det oändliga stirrande figur af Burne-Jones till en lidelsefull manslukerska i Rosettis glödande färger.

Men tror någon, att Hallström fastnat i italienska motiv, så känner den honom föga. Han gör ett gränshugg in i det klassiska Spanien i sin lustiga historia om don Juans rubiner och ger oss i förbifarten en stämning från franska revolutionens terroristkede, han är uppe i Norrland vintertid, då skogen står svart öfver den rastlöst skummande älven, han följer den bröstsjuke hemvändande emigranten hem från det främmande landet, hem för att dö, han är med på målarbåten, då den brackige spannmålshandlaren finner sig ha sällskap med sin älskades lik, och han målar den stilla, lugna sommarkvällen, då de unga flickorna föra den hemkomne unge mannen till hans drömda bruds hviloplats på kyrkogården. Thanatos — grekernas milda döds gud med den omvända facklan — har gifvit namnet åt hans sista och bästa novellsamling. Allvarets djup är där lika äkta som känslans höghet och stilens plastiska kraft och fasthet.

PER HALLSTRÖM I PARKEN VID STORA FRÖSUNDA.
A. BLOMBERG FOTO.

SOMATOSE

Erkändt bästa krafthöjningsmedel.

Ökar aptiten i hög grad. Erhålles på apotek.

Döden har ej varit någon sällsynt gäst i Hallströms diktvärld, som likväl har plats för så mycken lefnadslust och lefnadskraft. Jag finner i en uppsats af Georg Brandes dessa slående träffsäkra uttalanden med anledning af Thanatos: »I hans berättelser skildras lyckan som flyktig och hotad, men han stannar egentligen ej vid det nedslående häri. Hallström skriver under en känsla af sundhet, som i och för sig är lyckans betingelse och grundlag, under en lifsåskådning, som allt efter ämnets beskaffenhet är kylig och skälmsk öfverlägsenhet eller starkt upprörd sympati, och under en sysselsättelse med döden, som så långt ifrån är ett stirrande på döds-kallen med de korslagda knotorna, att den tvärt om utmynnar i ökad glädje öfver solens ljus.»

Nu har jag nog skrivit allt för långt, och ändå har jag ej kommit annat än i periferin af Hallströms diktarlyne. Och har ej sagt ett ord om »Våren», hans vackra berättelse! Men somliga kappsäckar äro för små för allt, man ville få rum för i dem. Om Hallström personligen skulle man kunna säga, att han är en tystlåten man, som har ordet i sin makt och ej behöfver söka efter det, en allvarlig man, som gärna skämtar, och en vek och känslig man, som säger bitande sarkasmer med innerlig glädje. Både som diktare och som människa »en så kallad karaktär».

GEORG NORDENSVAN.

EN FRÄMLING.

DET KOM till vår ensliga by en man, som ingen människa kände. Och ingen i trakten kände han, hvart än sina steg han vände.

Han såg ut att vara en fyrti år: det fanns hvita strån i hans mörkbruna hår och tänkareveck i hans panna. Men hans ögon lyste klara och blå likt ett barns, som ingenting pröfvat på och ingen i världen nänts banna.

Han var ingen af bygdens söner lik. Hans tal var sång och hans röst musik, hans skratt var den muntraste melodi och gladde enhver, som hörde. Hans leende var som en solskensdag, hans rörelser ägde ett mjukt behag, och hållningen var förnäm och fri som hela hans väsen, det låg däri en djup och medvetet stolt harmoni, som intet bröt eller störde. Hans gång var rytmisk och lätt som dans, man såg på den, att det icke fanns den ringaste tyngd i hans sinne. Hans dräkt var fin och af eget snitt och föll kring gestalten mjukt och fritt, och skinande hvitt var hans linne.

Han hyrde ett litet obebodt hus vid brynet af skogen, där solens ljus föll dämpadt af trädens grenar. Och fåglarnas sång och furornas sus och bäckens oändliga visas brus, där den flöt mellan tufvor och stenar, förljufvade tystnadens frid och ro, där främlingen valt sitt bo.

En gammal gumma, som kom och gick och höll hans hushåll i ordnad skick, var den enda, som kom i huset. Hon blef som en mor för sin eremit, som läste och skref med brinnande flit och aldrig sparade ljust. Den gamla var helt bekymrad ibland; när riktigt han kom i tagen, så unnade han sig knappast en bit och släppte ogärna pennan ur hand på hela den långa dagen.

Men så tog han åter skadan igen med att alls icke läsa och skriva, utan ligga i ljusten och se på den eller vandra i skogen och drifva och språka med dem, han träffade där: små barn, som gingo och plockade bär, gamla gummor, som samlade spånor och ris till kaffepannan på sotig spis, eller gubbar, som gnällde för mödan att slita och tråla för födan, när kraften ej mera är frisk och ung och tiderna svåra och skatten tung och torkan gör skada på grödan. För alla hade han vänliga ord, af barnen köpte han bär till sitt bord, och slantar förstod han att sticka i smyg i gummornas ficka.

Och ett fyndigt råd, som träffade prick, kunde komma den mest bekymrade blick, den trumpnaste min att klarna; och när man skildes från honom och gick, låg lifvet framför en i ljusare skick, som vore bekymren farna.

Och när där i byn ställdes till någon fest med lekar och dans för de unga, var främlingen med som välkommen gäst, han var muntrast af alla och dansade bäst, och som han kunde ingen sjunga. Och när spelmannen tröttnat att gnida fiolen, tog den främmande plats på spelmansstolen och drog till med en gammaldags polska.

I ett nu tog dansen raskare fart, ty takten drog och rytmen betog, och tonerna klingade trolska. De unga kunde aldrig få nog, och de gamla tyckte, det lät så rart — de mindes sin ungdoms dagar och dansen i logar och hagar och svängde omkring bland de unga snart. Det klang polskor och låtar af tusen slag, och dansen gick lustigt till ljusan dag. Och efter den muntra natten gick främlingen hem till sitt ensliga hus och tog sig vid morgonsolens ljus ett bad i skogsbäckens vatten.

Men sommaren gick och främlingen for, och saknaden efter honom var stor; det kändes som hade man mist en vän, man ej finge se igen. Och värst för den gamla, som dukat hans bord och bäddat hans säng och gladts åt hans ord, var tomheten, sedan han farit.

Hon prisade honom, hvart än hon kom, och talade ständigt med glädje om, hur god och hur glad han varit.

Regnkappor, Regnkragar och Capes

i stort urval till billiga priser
hos

K. M. LUNDBERG

STOCKHOLM.

Fram på vintern kom där en nyhet ut. Den flög som en löpeld och bragte till slut oss alla i eld och lågor och hade i följe från knut till knut en svärm af tvifvel och frågor. Hvad ryktet förmålde var detta, att mannen, som bott bland oss sommarn förut, var stämd till svars inför rätta. I en bok, som han skrivit, hade han gjort mot den gällande kyrkoläran ett anfall, som väckt å prästerlig ort en storm af harm och förfaran. I tidningen stod det svart på hvitt, och författarens namn var fågelfritt.

Men den gamla höll modet uppe ändå. Hon log och sade sin mening så: »Det är mänskligt att irra och fela, men han har inte skrivit en dålig bok, till det är han både för god och för klok. Nog är boken bra i det hela, om där än finns något, som är på tok. Han kunde ej ljuga och hyckla. När han talade allvar, begrep nog jag, fast han brukade skämta och gyckla. Och han sa', när vi talades vid en dag, att han skref med sitt hjärteblod, så nog är den boken god.»

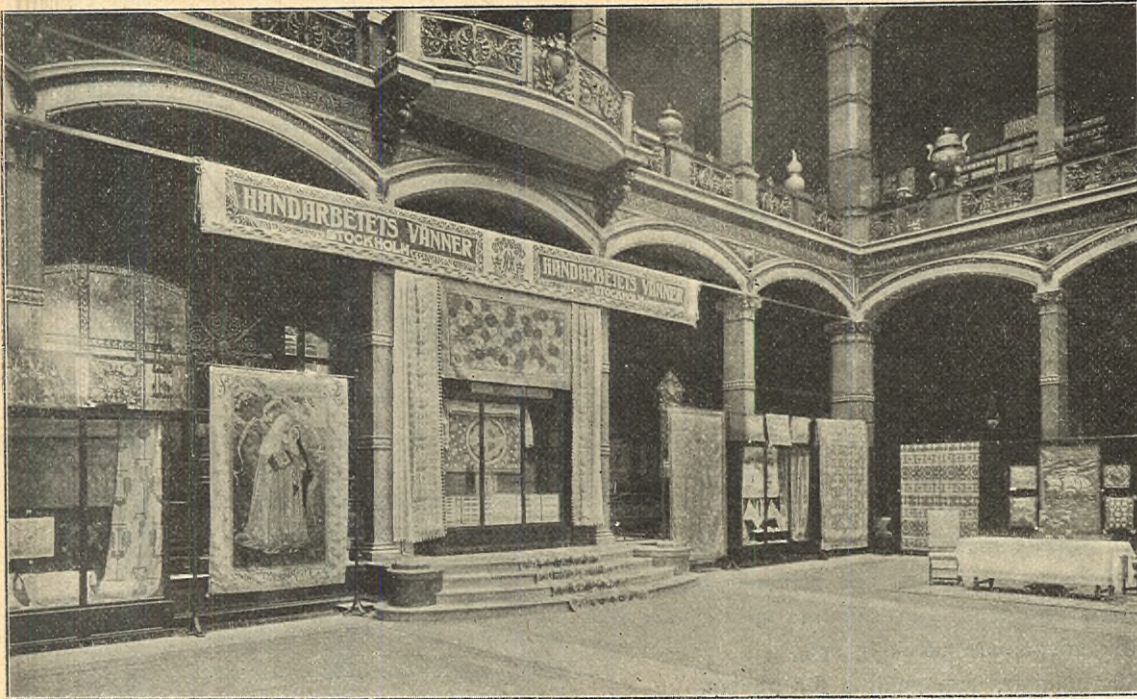
Hvarenda postdag, när tidningen kom, så slöks hvart ord om processen, som om hela byn varit part i målet och i fara att dömas till bålet. När saken omsider var kämpad ut, författaren frikänd och spänningen slut, så drog genom byn en susning af lättnad och glad belåtenhet, och den gamla sken af förtjusning. »Se, oskyldig var han. Den gamla vet. Hon känner sitt folk. Det var det, jag sa', att hans bok var riktig och bra.»

Det sista, vi hörde om honom var, att han funnit fosterjorden för het och inte stått ut med att stanna kvar, utan rest till främmande länder. Men skulle så ske, att han vänder en dag till vår ensliga by igen, så ta vi emot honom än som vän och trycka med glädje hans händer.

F. L.

Välsittande * **KORSETTER OCH REFORMLIF** * *Smidiga.*

— Akt.-Bol. Sv. Korsettfabriken — Jansson & C:o Hamngatan 20, Drottninggatan 51, Vesterlånggatan 35. —

HANDARBETETS VÄNNERS UTSTÄLLNING I K. KUNSTGEWERBEMUSEUM I BERLIN.

HANDARBETETS VÄNNER I BERLIN.

Den 17 okt. öppnade i närvaro af svensk-norske ministern grefve Taube med greffinna och ett stort antal inbjudna gäster Handarbetets Vänner en utställning i K. Kunstgewerbemuseet i Berlin. I spetsen för den skandinaviska kolonien märktes nyutnämnde svensk-norske generalkonsuln Herr Robert von Mendelssohn — närvarande voro dessutom direktören för K. Kunstgewerbemuseum, geheimerath Julius Lessing, andra af museets tjänstemän och direktören för Bureau Sassnitz-Trelleborg, kapten E. Hultin, hvilka samtliga på det mest förekommande sätt voro mig behjälpliga att förevisa utställningen.

Handarbetets Vänner hade, som Iduns läsare kanske torde minnas, tillfälle att första gången visa sig för Berliner-publiken genom den utställning, som d. 1 juni detta år öppnades i Svenska resebyrån »Bureau Sassnitz-Trelleborg», 59 Unter den Linden. Då denna utställning, som under sommaren tagit en permanent form, haft att glädja sig åt ett alltjämt stigande intresse från allmänhetens sida, beslöt styrelsen för Handarbetets Vänner att fullfölja sin från början uttänkta plan att i höst i Berlin framvisa en större, fullständigare och rikare utställning.

Detta beslut kunde ännu lättare utföras genom ett af direktionen för K. Kunstgewerbemuseum gifvet löfte att anordna en utställning af föreningens alster inom nämnda museum. I hvilken utsträckning denna anordning kunde äga rum visste man dock ej, förr än alla utställningens föremål vore på ort och ställe, ty enligt museiförordningarna skall hvarje föremål af museinämnden undergå pröfning, innan det får utställas i museet. Handarbetets Vänner hade dock lyckan att af sina inemot 100 afsända nummer icke ett enda blef underkänt.

Till plats för utställningen utsågs ena hälften af den präktiga ljusgården, 22 $\frac{1}{2}$ x 32 meter stor, belägen i museets midt.

Alla anordningar leddes af geheimerath Lessing själf, som i allt visade det största tillmötesgående. När jag anlände till Berlin, var hela planen klar och en hel del föremål redan uppsatta, och jag hade stor anledning att glädja mig åt, huru väl man förstätt sammanföra och gruppera de olikartade delarne till ett harmoniskt helt.

Vidstående afbildning återger hufvudsakligen fasadväggen, hvars midtparti, omramadt af de utomordentligt vackra syenitpelarne, verkade ytterst kraftigt och ståtligt. Särskildt var färgsammansättningen ovanligt nobel; jag kunde aldrig tröttna på att beundra pelarnes grågröna färg med sina bronsorneringar mot de hvita och blå bonaderna, som närmast omgäfvade dem.

Äfven denna gång mottogs Handarbetets Vänner på det mest älskvärda sätt af Berlinerpressen, som redan på utställningens första dag var talrikt representerad och under närmaste tiden alltjämt ägnade den sin uppmärksamhet. Många och sakrika artiklar hafva redan influtit i den dagliga pressen och de illustrerade tidskrifterna börja nu efter hand att följa.

Bland fackmän på textilkonstens område står naturligen främst geheimerath Lessing, som i »Nationalzeitung» signerat en längre uppsats. Däri framhåller han bland annat, hurusom vi skandinaver äro de enda folk, som lyckats med fram-

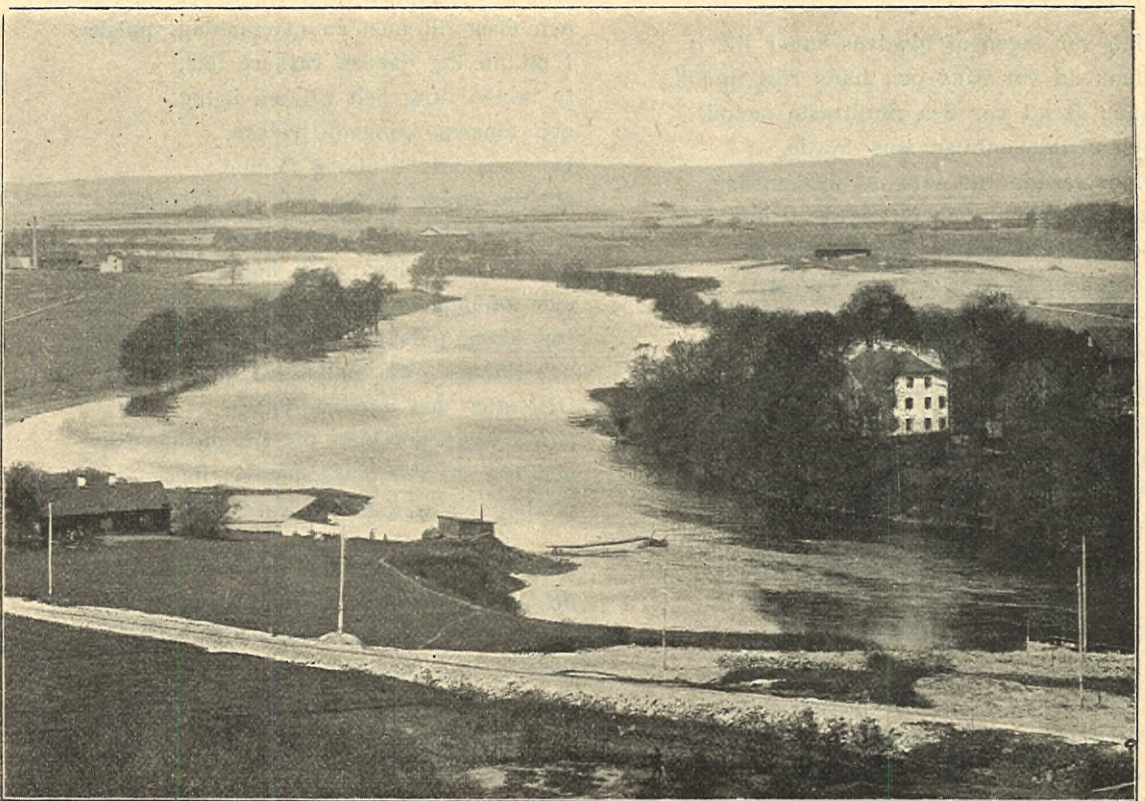
gång bibehålla och utveckla de nationella formerna och egendomligheterna. Han anser utställningen i hög grad representativ för Handarbetets Vänner verksamhet och beundrar och gillar den väg, föreningen valt för att utveckla och fram-bära sin idé: »Hemslöjdens förädling i konstnärligt och fosterländskt syfte.»

Han skildrar vidare handarbetets stora behag, huru det gifves tillfälle till omväxling genom inläggning af grofva och fina trådar, genom förbindning af väfnad, sömnad och knytning, genom friheten i färgbehandling, hvilket allt förlämnar handarbetsalstren en egendomlig, kraftig och personlig prägel i motsats till det enformiga fabriksarbetet.

Fabrikerna äro ju i Tyskland, kanske mer än annorstädes, åtminstone i Europa, på väg att i detta afseende utrota all individualitet. Ja, det går där så långt, att jag fått det starkaste intryck af att intet är för högt eller för heligt att icke där omskapas till fabriksvara. Men å andra sidan finnes det naturligtvis äfven en ganska stor krets af estetiskt kännande och konstnärligt intresserade personer, som beklaga detta förhållande och sträfva mot det mål, som vi i våra lugnare, aflägsnare och stillsamma förhållanden utan så stora svårigheter uppnått. Och det är just af denna krets vi hafva mötts af så varm sympati. Den bekante konstkritikern Fritz Stahl yttrade bland annat om oss, sedan han fällt ett allmänt omdöme om Sverige:

»Vi se här redan uppnått hvad vi själfva eftersträfva. Eller tydligare uttryckt: här har man raskt och frimodigt omsatt i handling det, som hos oss ännu endast är föremål för ändlösa och fruktlösa diskussioner.» Vidare utvecklar han konsthandverkets och den folkliga konstens fordringar och slutar sitt anförande med följande ord: »Svenskarne, eller rättare svenskorna uppfylla allvarligt och noggrant de fordringar, om hvilka jag ofvan talat. Svenskorna, ja — se där en sak, mina damer, som måste angå och beröra just er. Kvinnor är det, som grundat Handarbetets Vänner, den förening, hvars alster vi här se framför oss, kvinnor, som år efter år och steg för steg målmedvetet arbetat för denna sak. De ha gagnat sitt fosterland, i och med att de smyckade sitt eget lif skönare och rikare och på samma gång — nationalekonomiskt sedt — gifvo upphof åt en viktig exportartikel.»

När man möter dessa och liknande sympatiska uttalanden, måste man känna sig i hög grad tacksam och glad öfver den framgång

HIMMELSTALUND VID KNEIPBADAN UTANFÖR NORRKÖPING, DÄR PRINS CARL FÖR NÄRVARANDE UNDERGÅR EN KNEIPPKUR. C. NILSSON FOTO.

det svenska handarbetet gjort i ett främmande land och i en världsstad som Berlin.

På grund af de intryck, jag hemfört från Berlin, vågar jag och uttala en förhoppning, att denna utställning icke är utan betydelse för Sverige och den sak föreningen Handarbetets Vänner satt till sitt mål att tjäna.

Utställningen, som är öppen dagligen, med undantag af måndag, besöktes första veckan af mellan 5 à 6,000 personer och söndagen d. 27 okt. af 1,800 personer. Den kommer att fortgå till omkring den 20 nov., då en del föremål troligen kommer att öfverföras till den permanenta utställningen i Bureau Sassin-Trelleborg.

AGNES BRANTING.

Prinsessan Karadja, den för spiritismen så varmt nitälskande kvinnan, ordnar i dessa dagar en serie seancer, på hvilka uppträder som medium mr Peters.

Då dessa rader framläggas för Iduns läsare, ha de redan genom de dagliga tidningarna fått utförliga beskrifningar öfver olika intervjuer såväl med prinsessan som med mediet.

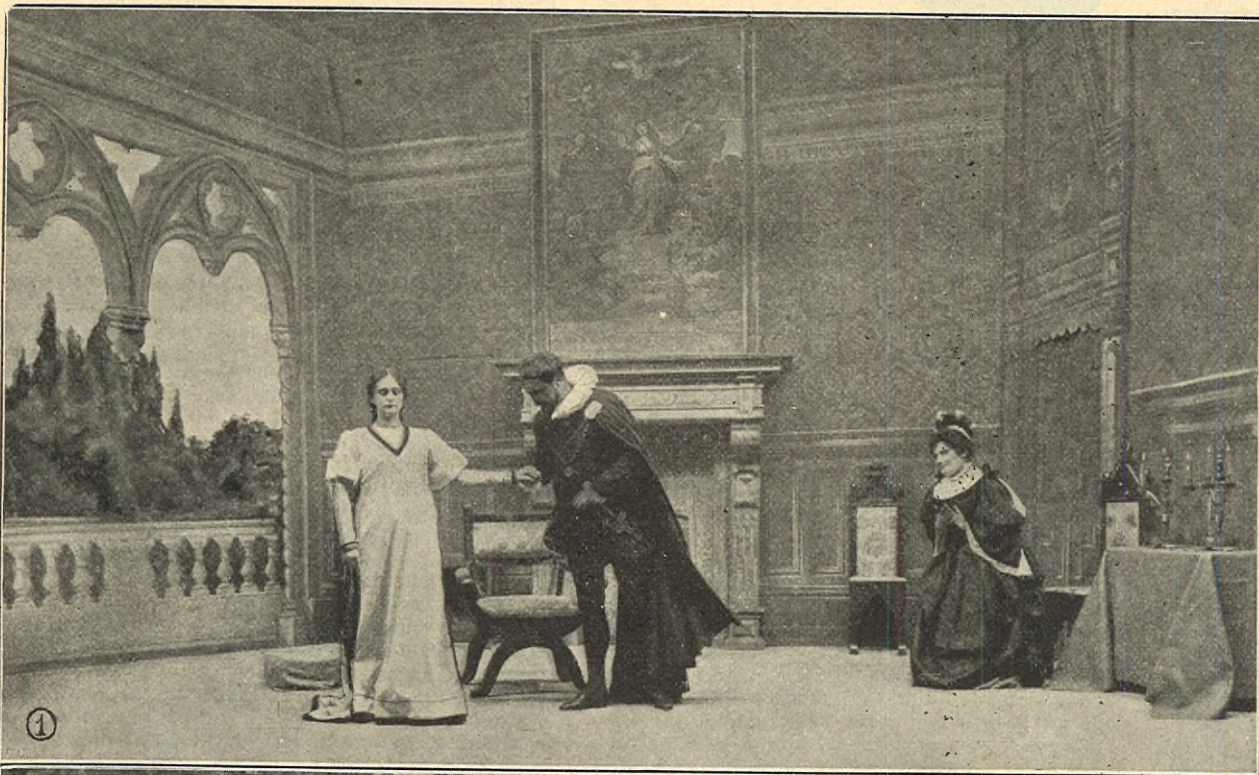
Ehuru äfven undertecknad haft förmånen samtala med båda dessa personer, kommer denna uppsats icke att innehålla någon ytterligare beskrifning öfver de eleganta och förfinadt smakfulla »décors», som den sympatiska och intelligenta prinsessans salonger erbjuda.

Då jag i morgon afton öfvervarit den seance, till hvilken prinsessan godhetsfullt inbjudit mig, skall jag omtala mitt intryck af mr Peters samt enkelt och sant och så detaljeradt, utrymmet det tillåter, beskrifva, hvad jag sett och erfarit.

svar att ge, som icke börjar med dessa ord »jag tror», ty ingen af oss vet.

Hur verkligt upphöjda och vackra många af de spiritistiska teorierna än äro, hur bestämdt de än förkunna, att spiritismen icke är en tros-, utan en vetenskaps-sak, grundad på bevisade fakta, kan det dock icke bestridas, att blott ett ringa fåtal människor hittills stått på den andliga ståndpunkt, att de *personligen* kunnat bli öfvertygade om ett samband mellan oss och andevärlden. Äfven om vi, icke spiritister, alltså, för att intaga en ståndpunkt härvidlag, måste vara begåfvade med trons underbara och lyckliga gåfvor, eller också ärligt bekänna att vi tvifla, finns det dock ett annat, fullt verkligt, oändligt vidsträckt och af otaliga under uppfyllt rike, som för oss ännu hvilat försänt i grå skymning, och som blott vetenskapens fackla så småningom och glimtvis förmår upplysa. Detta rike är naturkrafternas.

Hur stora landvinningar än ha gjorts och ständigt göras därinom, återstå dock omätliga och oöfverskådliga sträckor, hvilka ännu ligga i dunkel. Och hvar gång vetenskapen kastat ljus öfver ett hittills okänt fenomen, ha vi häpnat, gjort motstånd, ropat på bedrägeri eller humbug och velat

PER HALLSTRÖMS SKÅDESPEL »BIANCA CAPELLO» Å DRAMATISKA TEATERN. 1. SCEN UR ANDRA AKTEN. 2. BANKETTSCENEN I FJÄRDE AKTEN. A. RYDIN FOTO.

EN SPIRITISTISK SEANCE HOS PRINCESSAN KARADJA.

FÖRE SEANCEN.

I DESSA DAGAR talas mycket om spiritism både i tidningarnas spalter och man och man emellan.

Man hör många raljerande uttryck, man ser många skeptiska leenden och axelryckningar, många af undran, ja, nästan af skräck vidgade ögon. Då och då träffar man också en fullt öfvertygad, varmt troende spiritist.

Af alla dessa olika sätt att uppfatta är förvisso det raljerande minst tilltalande.

Hvarför gyckla? Är det icke bättre att utgå från den satsen, att allt är möjligt, till dess man fått ovederläggliga bevis däremot?

Det gäller ju icke här någon spännande teaterföreställning eller ett mondänt frivolt nöje.

Om dessa seancer icke för utom stående ha den allvarligt religiösa innebörd, som de visserligen ha för troende spiritister, borde de dock skyddas af den helgd all religiös öfvertygelse har rätt att fordra. De erbjuda dessutom, synes det mig, ytterst intressanta experiment, hvilka helst borde gå under vetenskapens flagg.

»Det finns mycket mellan himmel och jord,» säga vi ofta, och med dessa ord uttrycka och erkänna vi människobarn all vår stora begränsning, vår okunnighet och vår oroliga undran.

Alla stå vi spörjande inför den stora evighetsgåtan, hvilken spiritismen påstår sig hafva löst.

För de flesta af oss beror vår lifsåskådning och på grund därav det sätt, hvarpå vi lefva detta vårt jordeliv, af det svar, vi gifva oss själfva på spörsmål angående vår själs blifvande existens, angående ett lif efter detta. Och för oss *alla* fins intet

till hvad pris som helst inregistrera detta nya, oerkända bland redan kända företeelser. Allt måste, säga vi, lyda redan kända naturlagar.

Kanske är det likväl icke så? Kanske finnas för oss ännu okända lagar, hvilka förmå upphäfva eller motverka de af oss redan kända.

Kan icke elektricitetens fenomen tjäna oss till exempel härpå, och har icke till och med under vårt lif många uppfinningar och vetenskapliga rön, som för en förgången generation skulle synts alldeles oerhörda, så fullständigt assimilerats med våra begrepp, att vi icke längre se något märkvärdigt däri. Exempel härpå: telefonen, fonografen, hypnotismen.

Få vi ej inför många af spiritistiska medier utförda gåtfulla och oförklarliga handlingar säga oss, att de *kunna* eller *komma* en gång att kunna vetenskapligt förklaras?

Om man också icke är lycklig nog att besitta trosförmågans gåfva, är dermed alltså ingalunda

sagdt, att man betviflar, att vissa personer äro utrustade med den underbara gåfvan af clairvoyance och förmågan att röra sig på ett för oss andra nästan okänt andligt område, där naturlagarna synas vara upphäfdade på ett för oss ännu ofattligt sätt. Alltför många fakta ha ju ovederläggligt bevisat att *det är så*.

Huruvida allt hvad dessa andligt rikligare utrustade individer meddela oss är öfverensstämmande med sanningen, är dock säkerligen att betvifla särskildt vid s. k. andematerialisationer. Spiritisterna medge nämligen själfva att, ehuru medierna, enligt deras tro, genom många föregående existenser erhållit en hög *andlig* utveckling, dessa dock ofta intaga en mycket låg *moralisk* ståndpunkt här på jorden.

Måne dessa medier icke suggerera sig själfva, att andar tillföra dem det egendomliga vetande, hvilket de kanske i själfva verket besitta på grund af en ännu outranskad inre, medfödd och af dem själfva ej förstörd kraft, hvilket gör det möjligt för dem att upphäfva de hinder, hvilka begränsa vanliga dödligas syn och hörsel förmåga. Kanske äro alla om ytterligare några generationer framåt i tiden mäktiga clairvoyance och psychometri.

Då mediet vid psychometriska experiment för seancens deltagare beskriver deras afidna anhörigas andar, hvilka han påstår vara närvarande, brukar han för att rätt öfvertyga de öfverlevande beskrifva dessa andar såsom varande i besittning af samma bristfälligheter, de här på jorden ägt. Han säger till exempel om en ande, att han på den eller den platsen i munnen saknar en tand.

Tyder icke detta helt enkelt på, att mediet genom en retrospektiv kraft, till hvilken vi ännu ej fått förklaring, är i stånd att se den afidne, sådan han var, medan han ännu lefde?

Jag föredrager detta antagande framför spiritisternas förklaring, att den astralkropp, vi äga kvar, då vi befriats från vårt gröfsta jordiska omhölje, allt fortfarande är lik detta, blott så mycket förändrad, att vi icke med vår vanliga syn kunna uppfatta den.

Alla äro vi förvisso redan nu till en viss begränsad grad i besittning af denna underbara förmåga. Alla ha vi detta *sjätte sinne* latent inom oss.

Hvem kan väl förneka, att man ibland drömt och annat *sant*?

Hvem har ej haft dessa förunderliga, ofattliga förnimmelser, aningar, varsel o. d., hvilka man lätt skrifer på det öfversinligas konto?

Spiritisterna skulle förmodligen bemöta alla dessa funderingar med ungefär följande fråga:

»Hvarför kan man icke lika lätt tro på ett samband med andevärlden som på okända naturkrafters uppträdande?»

Mitt svar blir: detta är en känslosak. Att tro mig genom mer eller mindre lågt moraliskt stående medier vara försatt i förbindelse med hvad som varit och är oss heligast och dyrast, nämligen kära afidna anförvanter och vänner, vore mig lika motbjudande, som det vore att höra en skön lära förkunnas af ovärdiga, kanske hycklande lärjare.

Må vi då hellre lugnt förbli inom de skyhöga murar, hvilka satts upp omkring vår tillvaro i denna värld, som i alla sina företeelser är och alltid skall förbli harmoniskt skön, stor och orubblig.

Må vi blott söka lyssna till den inre maning, som vill leda oss till vår högsta och bästa utveckling, och trygga bida den dag, då vi vid tidens gränser få lösningen på alla gåtor.

Må vi till dess till lösen taga de vackra ord, som härom dagen uttalades af vår stora kvinnliga tänkare: »Lifvets mening är lifvet själf.»

... Efter att nu ha fallit för frestelsen att en stund tänka högt, säger jag Iduns läsare farväl, till dess jag, hemkommen från prinsessan Karadjas seance, under nattens stilla timmar skall för Eder nedskrifva de intryck, jag hemfört därifrån.

EFTER SEANCEN.

Jag går nu att infria mitt löfte.

Kanske hade jag till hälften väntat att vid mitt inträde i prinsessan Karadjas salong bli försatt i den stämning, som skulle gripit mig i en helgedom, invigd åt en ny, okänd religions mysteriemättade ceremonier.

I så fall hade jag misstagit mig.

Jag möttes strax vid min ankomst af det dämpade sorlet af många samtalande röster och såg mig omgifven af en talrik samling personer, hvilka tydligen icke alls delade mina nyss nämnda föreställningar och fantastiska förväntningar.

Jag erfor en lättad härvid. — Hvarför?

Den känslan vore för invecklad att utreda. Då alla inbjudna väl vore samlade, bad prinsessan att få yttra några ord.

Hon underrättade oss om, att en stenograf skulle uppsätta ett protokoll för hvar och en af

de närvarande öfver allt, hvad mediet skulle meddela den ena efter den andra under de psychometriska experiment, hvilka skulle företagas.

Om de beskrifningar på afidna personer ibland sloge fel, hvilka de närvarande, genom att till m:r Peters öfverlämna ett minne af dessa, önskade

M:R PETERS.

af de olika föremål, han fick i handen; ofta framkallades en helt annan ande, än den man kunnat vänta.

Nu trädde m:r Peters in och seansen tog sin början med en kort bön.

Då jag några dagar tidigare samtalat med m:r Peters, hade han på mig gjort ett utomordentligt starkt intryck, om jag så får uttrycka mig. Blott en gång förr i mitt lif har jag erfarit något dylikt, nämligen då jag i Paris sammanträffade med den store vetenskapsmannen och hypnotisören, öfverste de Rochas.

Under vårt samtal frågade jag m:r Peters, huruvida han icke äfven var hypnotisör, hvilket han jakande besvarade.

Detta intryck, som icke varit odeladt angenämt — förmodligen på grund af min mottaglighet och därpå följande aversion för hypnotism — mildrades i afton mycket.

Mr Peters är en liten spenslig, eterisk man med mjuka och ytterst lifliga rörelser.

Hans ögon lysa icke af någon exalterad eld; de äro milda, nästan matta. Hans hy är gråblek, hans kinder insjunkna, men hvad som i hans ansikte mest af allt frapperar, är det underliga draget omkring de tunna läpparna, hvilka ha en tendens att dragas nedåt vid vänstra munvinkeln.

För den, som lärt sig att kunna bedöma människor efter deras anletsdrag, är säkert Mr Peters en lika karaktäristisk som intressant typ.

Hans händer äro utomordentligt vackra och för den, som sysslat med chiroant, tala de om en ädel, förfinad och ideellt anlagd själ.

De närvarande uppmanades nu att framtaga de minnen efter afidna, som de medtagit.

Som jag befans sitta närmast, blef den ring, jag framräckte, föremål för det första experimentet.

Alltjämt stående eller lifligt gående af och an gaf mediet mig en nästan fullständigt sann och utförlig beskrifning på den dam, som i lifstiden ägt ringen.

Han fattade sedan min hand, hvarefter han förklarade, att äfven en manlig gestalt föresväfvade honom.

Beskrifningen på denne man väckte icke något som helst minne hos mig af någon *död*, men gaf däremot en slående och liflig bild af min ännu lefvande far.

Ett egendomligt faktum, hvilket jag icke under seancen drog mig till minnes är emellertid följande:

Bland gamla minnen hade jag funnit två par handskar, hvilka jag antagit båda tillhört min afidne bror.

Innan jag begaf mig till seancen, framtog jag och granskade dem. Det ena paret var långsträckt och bar ännu tydligt markerade veck efter min broders af mig så väl kända hand. Det andra paret däremot var kortare, bredare och väckte inom mig — *jag minns det tydligt* — tanken på min fars hand. Som jag dock antog, att de tillhört min bror, och som de vore mjukare och mindre än de andra, stoppade jag en af dem i min högra klädningsärm nere vid handlofven. Det var denna hand, jag räckt m:r Peters, då han gifvit mig min lefvande fars slående porträtt, omtalat hans sätt att röra sig och tala, nämnt det språk, han ständigt använder med mig, och de intressen, hvilka stående utgåro ämnena för våra samtal.

Mr Peters kan alltså äfven framkalla för sin syn nu på jorden lefvande andar.

Med outröttlig älskvardhet och liflighet fortsattes dylika experiment med alla de öfriga närvarande.

På prinsessans upprepade frågor, om mediets beskrifningar slogo in, hördes mångt öfvertygadt »ja».

Ett och annat tvehogset svar hördes också, hvilket ju är fullkomligt naturligt, då ju porträttlikhet är en mycket vanskelig och subjektiv uppfattning underkastad sak.

Då och då hördes också ett bestämdt »nej».

Angående ett dylikt »nej» vill jag berätta en rätt egendomlig episod.

Mediet beskref för en äldre dam bilden af ett barn, en liten flicka, hvilken ofta skulle ha lagt sitt hufvud i hennes knä för att mottaga smekningar. Barnet skulle redan ha dött i difteri och burits till grafven i en kista, prydd med liljekonvaljer.

Damen i fråga hade intet minne, som svarade mot beskrifningen. Mr Peters förklarade då, att det förmodligen var hennes moderliga egenskaper, som dragit till sig detta barns ande, och att säkert likväl den person funnes i rummet, som medels något föremål lockat fram den bild han nyss beskriver.

Efter någon tvekan delgaf då den dam, som satt bredvid den förra, att hon haft en liten syster, hvilken dött i difteri, och hvars kista blifvit prydd med liljekonvaljer.

Hvad som är säkert är, att Mr Peters besitter en högst framstående talang i att mimera och med få ord lifligt åskådliggöra.

En af de personligheter eller andar, han beskref, var verkligen mycket humoristiskt tecknad. Mr Peters visade oss det sätt, hvarpå denne man i tiden skakat ut sin stora röda snusnäduk, och härmade hans godmodigt hasande gång, beskref hans långa vida rock och gamla storm.

Denne ande brukade i tiden i Paris på ett kafé underhålla den herre, som nu ofrivilligt genom Mr Peters framkallat honom med beskrifningar från gångna tider, särskildt från revolutionen. Bemälda herre vägrade emellertid bestämdt att kännas vid denne vän från forna dagar. Det är ju också nästan förlätligt!

Många kaféer ha väl af honom besökts sedan den tiden, många vänskapsband knutits och brutits, som fördunklat detta minne.

»Loin des yeux, loin du coeur», heter det ju. Kanske skall minnet af den gamle mannen vid läsandet af protokollet åter vakna till lif i hans glömske väns sinne!

Och nu mitt totalintryck? Det är lugnt och behagligt, ty det har fullkomligt stadfast mig i den öfvertygelsen, jag hade, innan jag begaf mig till seancen.

Det är intet tvifvel underkastadt, att Mr Peters i afton visat oss, att det finns ett sjätte sinne, med hvars tillhjälp han fullständigt, säkert och tryggt rör sig inom en för våra ögon osynlig värld.

Jag är alldeles öfvertygad om, att *ej en enda* röst skall härvidlag kunna höja det fula ropet »humbug!» eller »bedrägeri!», men väl denna långtansfulla suck: »ljus, ljus!» Må vetenskapen snart hjälpa oss att kunna tyda dessa gåtor!

Och så var seancen slut. Jag hade lämnat bakom mig prinsessans af röda lampor upplysta salong.

Jag andades åter fri luft, och omkring mig svepte natten sin genomskinliga mörkblå slöja.

Ack! detta sjätte sinne, sade jag mig, i det jag styrde kosan hemåt, hur väl behöfde vi det icke ibland till annat än spiritism! Det förefaller mig, som om vi bland annat behöfde utveckla det för att icke längre såsom *materialism* stämpla den lära, som vill visa oss de rika skatter af idealism, hvilka finnas redan här på jorden, och som borde hejda vårt oroliga, fruktlösa sökande och spejande i en mörk rymd. Intet för allom tillfredsställande svar skall dock inom dessa tiders gränser ljuda emot oss ur denna okända rymd. Låt oss därför hellre fästa vår blick på, hvad vi verkligen och ovederläggligen af försynen ha fått och dock fränse, nämligen detta sköna dyrbara jordelif med dess mäktiga innebörd af allvarliga kraf och af rika möjligheter till utveckling och förädling.

Stockholm den 10 nov. 1901

GABRIELLE RINGERTZ.

”Hela Sveriges nyårs- önskningslista.”

DÅ DET FÖRRA årsskiftet tillstundade och genom allmänhetens medvetande begynte draga en aning om de oundvikliga besvärigheter, som äro förbundna med nyårskorts utsändande till vänner och bekanta, vände sig Idun till sina läsare med en upp-

Stil.

Skönhet.

Styrka.

Mölnycke Möbelfabriks Utställning, Birger Jarlsgatan 18.

Tillverkar och för å lager Möbler i äldre och modernare stilarter, Sängar och Sängkläder. Möblerna som tillverkas af prima torrt trä äro solida, stil-
fulla och billiga. Lager af Mattor i många stolar, Möbelyger, Gardiner i eleganta mönster. Portierstänger. Billiga priser.

Filialer:

Göteborg,

Borås.

maning att de, i stället för de obligatoriska korten, skulle förena sig om en *nyårsönskningslista*, afsedd att införas i Iduns sista nummer för året.

Denna metod att genom tidningsspalten sända sina närmare och fjärrare vänner välgångsönsknningar vid årens vaktombyten är ju ett sedan länge praktiseradt tillvägagångssätt, som, efter att först ha tillämpats i hufvudstadspressen, sedermera fortsatts äfven i provinsbladen, som därför vid årsskiftet ha att uppvisa hela sidor af dylika nyårsönskningslistor.

Alla dessa lida dock af ett gemensamt fel: det att träffa en alltför begränsad publik. De olika tidningarna kunna ha aldrig så god spridning hvar på sin ort — till fränder och vänner i andra delar af landet nå ej dessa nyårshälsningar!

Det var därför *Idun* med sin *enastående stora och jämna spridning i familjekretsarne öfver hela vårt land*, efter ifriga uppfordranden från skilda håll, sistlidne år anordnade en dylik nyårsönskningslista. Intresset för idén visade sig redan vid detta första försök så lifligt, att vi äfven i år anse oss ha talande skäl att upprepa

»Hela Sveriges nyårsönskningslista».

hvarigenom det står en hvar öppet att för en synnerligen måttlig afgift kunna hugna vänner och bekanta när och fjärran med nyårshälsningar.

Listan kommer, som ofvan antydts, att införas i Iduns sista nummer för året, och nu, liksom tillföre, hafva vi satt afgiften för rättigheten att få sitt, eller sin familjs, namn och bostad införda i denna förteckning så lågt som till *endast 1 krona*, på det att avslutningen skall kunna blifva så allmän som möjligt och därigenom den tilltalande tanken af *ett hela landet omfattande utbyte af nyårshälsningar* på bästa vis realiserad.

Med det allmänna deltagande, vi tro oss ha skäl förvänta för denna vår nyårsönskningslista, är det emellertid klart, att ordnandet och uppsättandet af det stora materialet komma att kräfva ganska rundlig både tid och möda, hvarför *det är nödvändigt, att anmälningarna insändas ju förr dess hellre, men*

senast före den 10 nästkommande december.

Kära läsare och läsarinna! Uppskjut därför ej saken, med risk att sedan kanske förgäta den, tills det är för sent, utan insänd så godt först som sist eder anmälan, och bifoga samtidigt beloppet (1 krona) i spar- eller frimärken. Detta sker lämpligast i bref af t. ex. följande form:

Expeditionen af tidningen Idun.

Stockholm.

Anhålles att i Iduns nyårsönskningslista införas följande:

(Namn och bostadsort.)

Afgiften bifogas med 1 krona i spar- (fri-)märken.

När ni sedan vid årsskiftet öppnar årets sista nummer af *Idun* och finner edert namn bland alla edra vänner, allt ifrån Lappland till Skåne, skall det säkert glädja er, att ni är med på »Hela Sveriges nyårsönskningslista».

Att äfven våra *finska* vänner och prenume-

ranter äro hjärtligt välkomna med, faller ju alldeles af sig själf, men kanske särskildt må betonas, då i föl en del förfrågningar gjordes i detta afseende.

Stockholm i nov. 1901.

Redaktionen af Idun.

EN MEDALJBELÖNAD KVINNLIG KONSTVÄFVERSKA.

KONSTVÄFNADSINDUSTRIEN står högt i vårt land tack vare flere af dess utöfvare, som i förening med stor teknisk färdighet besitta konstnärlig blick, iderikedom och pietetskänsla.

En af dessa konstväfverskor är fröken Anne-Margrethe Hamilton, som i dagarne af h. m. konungen hugnats med medaljen Literis et artibus för inlagda förtjänster på gobelinväfnadsindustriens gebiet.

ANNE-MARGRET HAMILTON.

Fröken H. tillträdde sin befattning som lärarinna vid Handarbetet Vänners konstväfnadsskola nyåret 1894. Samtidigt började ett nytt fält för Handarbetets Vänners verksamhet, nämligen gobelinrestaureringen.

Det var framför allt intendenten för h. m. konungens konstsamling d:r J. Böttiger, som vid samlandet och ordnandet af svenska statens tapetsamling fann vikten af att genom restaurering skydda och bevara dessa dyrbara föremål och som uttalade önskvärheten af, att detta restaureringsarbete skulle kunna utföras i Sverige, hvilket hittills ej kunnat ske på ett tillfredsställande sätt, som närmast föranledde styrelsen för Handarbetets Vänner att inrätta denna afdelning, för hvilken fröken Hamilton omedelbart utsågs som föreståndarinna.

Fröken H. hade redan under hösten 1893 vid South Kensingtonmuseet idkat studier på detta område. För ytterligare insikers vinnande sökte och erhöll hon sommaren 1894 ett af kongl. kommerskollegii resestipendier för besök vid »Les gobelins» i Paris och år 1900 ett nytt statens stipendium för att vid världsutställningen i Paris ytterligare studera sitt fack.

Med hvilken omsikt och skicklighet fröken H. vetat att på grund af dessa studier gå i land med de uppgifter, som hon fått sig tilldelade, framgår bäst af att Handarbetets Vänners afdelning för gobelinlagning under dessa år restaurerat en hel del svenska staten och enskilda tillhörande tapeter.

Bland de förstnämnda må nämnas en af de berömda engelska Mortlake-tapeterna, som finnas på Drottningholms slott, framställande scener ur Hero och Leandersagan; vidare en ur den från Erik XIV:s tapetväfveri härrörande serien »De gamla nordiska sago-kungarne» samt slutligen i dagarne afslutade 5 tapeter, tillhörande serien »Franska skådespel» — äkta »gobelins», på sin tid en gåfva af Ludvig XVI till Gustaf III.

Det är utan tvifvel detta fröken H:s senaste arbete, hvilket utfallit synnerligen lyckligt, som föranledt konungen att fästa belöningsmedaljen på den framstående konstväfverskans bröst.

Vi lyckönska henne till den vunna framgången, som på samma gång afger ett vittnesbörd om, hvad kvinnlig verksamhetslust och

A. B. MAX SACHS
STOCKHOLM

Guldmedalj
Stockholm 1897.

Guldmedalj
Paris 1900.

NYHET!

Salongsmöbel — Prinsessans modell — finpolerad mörk mahogny — äkta bronsbeslag — klädd med prima halvesiden — bestående af: 1 Soffa, 2 Fåtöljer, 4 Stolar, 2 Taburetter samt 1 Salongsbord. Komplet 725 Kr.

Förfrågningar besvaras omgående.

tillvaratagna pund kunna ge i arbetsresultat. För de tusen sinom tusen slumrande kvinnokrafterna är detta ett föredöme, väl värdt att minnas och att efterfölja!

TAKT MOT DE DÖFVA.

DE ALLRA flesta personer bjuda väl i allmänhet till att visa hvarandra vänlighet, hjälpsamhet och så mycken takt som möjligt. Äro också sympatierna ej alltid så värst stora, söker likväl hvar och en göra sitt bästa att halka öfver andras fel och svagheter.

Dock — tyvärr icke alltid!

Ser man t. ex. på en bjudning eller vid ett annat tillfälle en mer eller mindre döf person, är denne sällan bemött med den takt och den finkänslighet ett sådant kors förtjänade. — Den döfve får vanligen sitta ensam för sig själf, dragande sina slutsatser om allt det prat, de öfriga föra. Man tänker ej på, att detta käns som svårast — ingen har just något vänligt ord för den ensamme, alla finna det mer eller mindre besvärligt att höja rösten så pass, att ett resonemang kan äga rum. Det är mindre besvärligt att närma sig de hörande och tilltala dem.

Nåväl, detta kan ju ej förnekas, men manne icke den döfve skulle känna det godt, om hans omgifning i allmänhet gjorde sig detta omak — höjde rösten — och sade några vänliga ord? Vi tala nu ej om de *stendöfva*, utan om alla mindre hörande.

Döfhet är ett sorgligt lyte, tungt nog för den, som däraf drabbats, utan att det ytterligare skall skärpas genom ovänlighet och taktlöshet.

En person yttrade en gång till en något döf god vän till den, som skrifver dessa rader:

»Jag kan inte skrifa och har så svårt att tilltala döfva.»

Det kändes ett styng i den döfves hjärta vid dessa ord, och sent kan min döfva vän glömma deras kärlekslöshet.

Låt oss därför visa mera takt och hjärtlighet mot de döfva, väl vetande, att dessa behöfva det mer än de, som mycket höra.

AJNO.

STENBOCKSMINNET VID HELSINGBORG.

MED ANLEDNING af det förestående högtidliga aftäckandet af Magnus Stenbocks stod i Helsingborg, har den talangfulle unge skånske konstnären hr Gustaf Rahmberg därsamma stades anordnat en lifligt uppmärksam utställning af några i olja förträffligt återgifna bilder af de intressanta Stenbocksminnen i byggnadsväg, som finnas i Helsingborgstrakten. Efter dessa taflor, hvilkas kraftiga och friska kolorit tyvärr endast alltför svagt kan antydast i tidningsspalten, äro vi i dag i tillfälle att meddela ett par tre fotografiska reproduktioner, som helt visst böra kunna intressera alla vänner af våra kulturhistoriska minnen.

Bild 1 framställer det hus, där Magnus Stenbock bodde under belägringen af Helsingborg. Det ligger å Hjälmshults kungsgård, en mil från Helsingborg, och underhålles af staten såsom historiskt minne. Stenbock bodde här flere månader, hvarom handlingar finnas i Kattarps bibliotek.

Nornans Familj-Symaskiner

äro erkända som de förnämsta.

* Prydliga * Lättgående * Lättskötta *
Syr finaste linnesömnad till tjockaste doffel utan omändring af maskinen. Syr knapphål, hälsömnad, broderar, stoppar söndrigt linne. Fullständig undervisning. 10 års garanti.

Nornans Symaskins-Verkstad

6 Birger Jarlsgatan 6.

1. MAGNUS STENBOCKS HUS VID HJÄLMSÅTERS KUNGSGÅRD.
2. INTERIÖR FRÅN STENBOCKSHUSET.
3. BROHUSET.

EFTER MÅLNINGAR I OLJA AF GUSTAF RAHM-BERG.

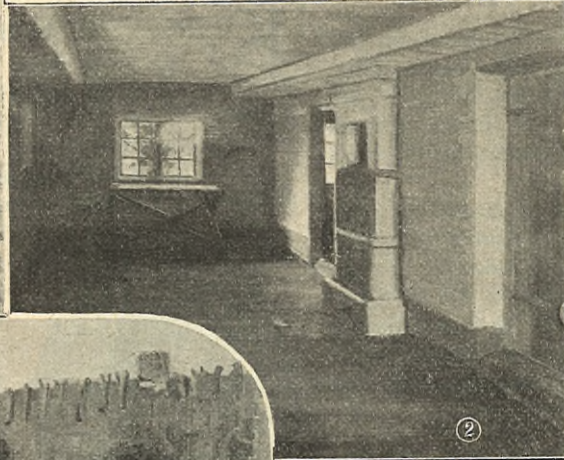
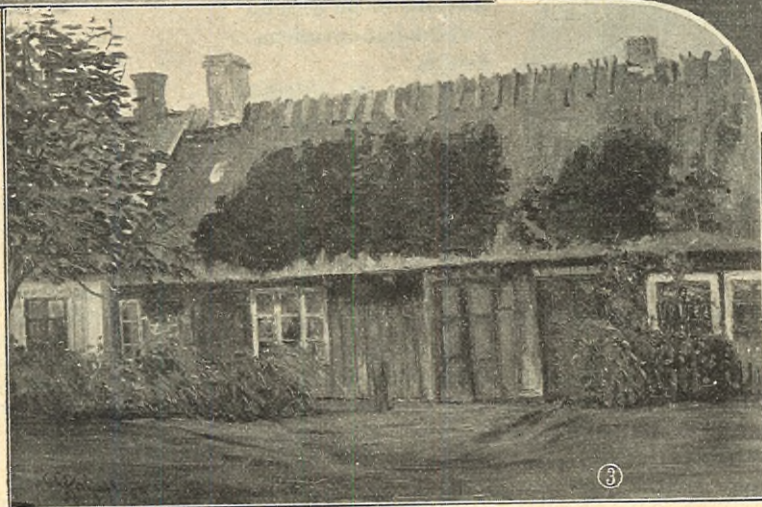

Bild 2 är en interiör från samma hus och för oss in i Stenbocks mottagningsrum. Taket i rummet lät han höja ett kvarter, för att han skulle kunna gå rak; detta synes tydligen å målningen. Längst in till höger ser man ingången till hans sofkammare.

Bild 3 är det hus, hvarest Magnus Stenbock bodde under själva slaget. Där hade han sitt hufvudkvarter och var dold en kortare tid. Detta hus ligger endast 10—15 minuters väg från Helsingborg och kallas brohuset.

UR DAGSKRÖNIKAN.

MUSIKHISTORISKA MUSEET, som förut fört en provisorisk tillvaro i ett par smårum i operahuset, har sedan några dagar fått sig en ny, rymlig och mera permanent lokal upplåten i Akerhielmiska huset, nr 9 Nybrogatan.

De värdefulla samlingarne förete redan en öfverraskande rikhaltighet, tack vare det intresse och den offervillighet initiativtagarne, hrr öfverintendenten A. Burén, grosshandlaren C. Claudius och operasekretären Johannes Svanberg, ägnat och alltjämt ägna företaget.

Sälunda märkes en storartad samling blåsinstrument, den mest omfattande något europeiskt musikmuseum torde kunna uppvisa; denna samling är deponerad af Akademiska kapellet i Lund. Vidare en omväxlande samling stränginstrument, hvaribland flere rariteter, porträtter, musikmanuskript och bref m. m.

Kommer därtill, att samlingarne i den nya lokalen äro öfverskådligt och smakfullt ordnade, kan tryggt sägas, att den musikintresserade allmänheten ej skall ångra ett besök i museet.

Detsamma hålles öppet alla onsdagar kl. 1—4

e. m. (inträdesafgift 50 öre) och söndagar kl. 1—3 e. m. (inträdesafgift 25 öre).

*

LYSEKILS NYA KYRKA. Efter att 1895 ha beslutat en ny kyrkobyggnad och 1899 satt arbetet i gång, kan den nya staden Lysekil nu se sitt nya tempel färdigt — åtminstone till det yttre. Den nya kyrkan är visserligen dyrbar, kostnaderna uppgå till omkring 225,000 kronor, men det är också en ovanligt vacker och solid byggnad, som skulle kostat betydligt mera, om man ej kunnat hämta byggnadsmaterialet, granit, i kyrkans omedelbara närhet. 230 fot öfver den bergshöjd, på

hvilken kyrkan är uppförd, reser sig det vidt omkring synliga, smäckra tornet. Ritningarne äro utförda af arkitekt Adrian Peterson i Göteborg och kyrkan beräknas vara fullständig färdig till det nya året.

I förgrunden synes å bilden Lysekils gamla, öfver hundraåriga träkyrka.

VÅR LANDSMAN FRÅN PERSIEN, dr B. Hybennet Khan, den persiske schahens tandläkare, har nyligen vistats på besök i sitt gamla hemland, hvarunder han uppvaktat konungen samt några vecor uppehållit sig i sin födelsestad Göteborg.

Dr H. utbildade sig i sitt yrke först i Tyskland, där han studerade några år, hvarefter han slog sig ned i Paris. Det var medan han uppehöll sig i Frankrike, som han fick det lysande och hedrande anbudet att bli lifmedikus och speciellt tandläkare hos schahen af Persien, i hvilken befattning han tillvunnit sig såväl den affidnes som den nuvarande österländske härskarens odelade aktning och förtroende som få européer.

På 29 år har dr H. endast två gånger förut besökt Sverige. Efter sin tre månaders vistelse härstädes vänder han nu ånyo tillbaka till det solskimrande sago landet, där han vunnit en så aktad ställning och hvarest hans popularitet sträcker sig från det lysande palatset i Teheran ut bland befolkningens breda lager rundt om i riket.

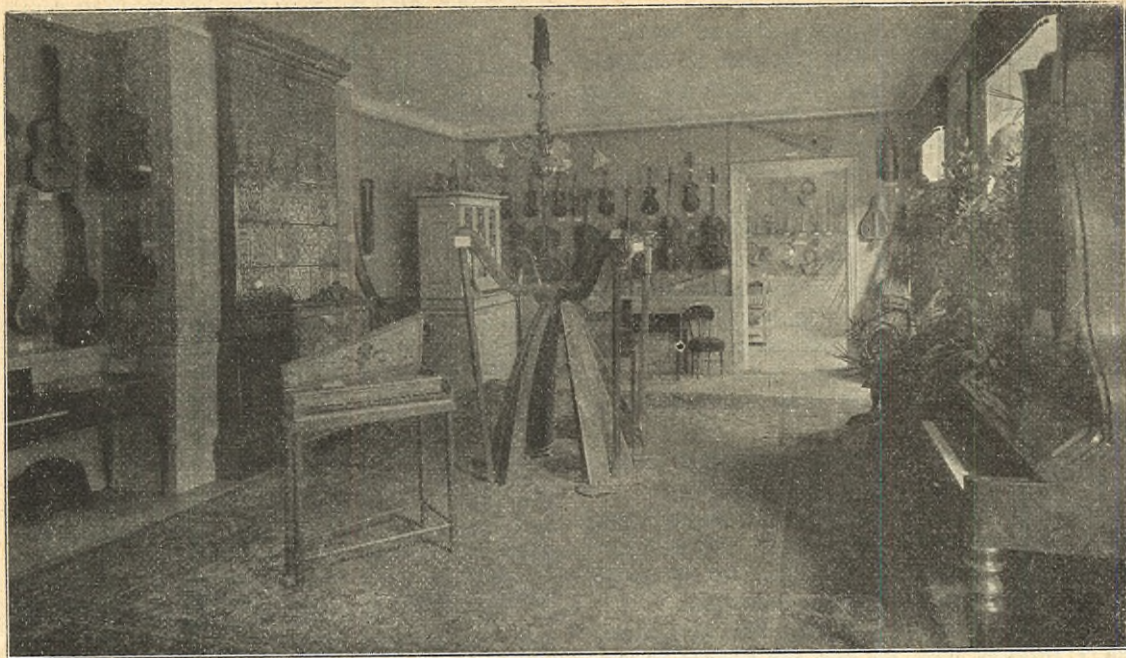

D:R B. HYBENNET KHAN.

*

FRÅN GÖTEBORGS FÄLDTRIDTKLUBBS I DAGARNE AFHÅLLNA HUBERTUSJAKT INVID SKÖFDE. L. ERICSON FOTO.

MUSIKHISTORISKA MUSEET I STOCKHOLM I SIN NYA LOKAL. A. BLOMBERG FOTO.

BOKBINDAREMÄSTAREN CARL JOHAN WENSTER, en af Uppsala stads högst aktade och äldste borgare, afled för några dagar sedan därstädes.

Wenster, som föddes i Göteborg 1819 och 1844 vann bokbindareborgarrätt i Uppsala, var ej blott en inom sitt yrke särdeles skicklig man, utan därejämte utrustad med stora mekaniska anlag,

C. J. WENSTER.

Två gånger gift, var Wenster för sina närmaste den bästa make och fader.

hvilka han bl. a. ställde i djurvänlighetens tjänst. Så uppfann han en bindsellösningsapparat, medels hvilken kreaturen vid eldsvådor i stall och ladugårdar hastigt och med ett enda tempo kunde lösas alla på en gång och sålunda räddas undan lågorna.

Som människa var han redbarheten själf och därejämte i hög grad godhjärtad, hvar dan hans hjälpsamhet mot behöfvande likar sträckte sig vida omkring.

lengas och presterar i öfrigt allt, som en bortskämd turist kan önska i fråga om bekvämlighet och elegans.

I NY JORDMÅN. BEARBETNING FRÅN ENGELSKAN.

FORTS. OCH SLUT FRÅN N:R 44.

»**E**N DAG, då jag satt och sydde i mammas rum, såg jag henne klippa till långa remor till trasmattor. 'Det är bara af gammal vana', sade hon. 'Jag har alltid tagit vara på lappar på detta sätt under hela mitt lif, därför glömde jag nu aldeles att det ej tjänar till något. Det har blifvit en sådan vana, och jag tycker det är så roligt. Jag har en hel mängd riktigt rara, hvita lappar, som jag ej kan fördraga att kasta bort, det skulle blifva så praktiga mattor af dem, om någon behöfde dem.' 'Klipp dem åt mig, mamma', sade jag, jag skulle verkligen blifva glad öfver att få sådana mattor. Du skulle sett, Arvid, så intresserad hon blef. Inom tio minuter sutto vi båda i en hel sjö af lappar och diskuterade ifrigt, hur de skulle färgas. Men så kom Eva in.

»Men, hvad i all världen taga ni er till?» sade hon.

»Jag skall göra i ordning trasmattor åt Elin,» svarade mamma undfallande.

»Det skulle ni ej sitta med härinne, skräpet fastnar ju så i mattan, och ej heller tror jag, att Elin behöfver dem.»

»Du skulle sett, huru hennes ansikte förändrades, hvarje spår af intresse försvann. Jag blef riktigt förargad på Eva.

»Mamma stoppade in lapparna igen och sade mildt: 'Jag skall inte göra det då, Eva lilla, om du ej tycker om det. Men jag hade ej något annat att göra.' Dagen därpå köpte Eva hem en bordduk, silke, garn och alla tillbehör och gaf den till mamma att sy på, påståen-

de, att mamma skulle tycka mycket bättre om detta arbete än att sitta och sy ihop trasor. Och så måste mamma, hvars händer ej voro vana vid annat än stickning, stoppning och lagning, börja knäpa med att sy tapiseri, medan hon längtade efter sina trasor och sin klippning.

Arvids hjärta riktigt sved för modern.

»Men, Elin, hvad skola vi göra?» frågade han hjälplöst, som män vanligen bruka i dylika fall.

»Jo, jag har räknat ut det, må du tro.»

Han andades lättare, ty han hade förtroende till sin hustrus förmåga.

»Jo, nästa gång du skrifer, så fråga mamma, om hon ej vill komma och hälsa på oss i vinter. Och om det sedan blir så, som jag tror och hoppas, att mamma känner sig lyckligare här, så kan hon ju stanna. På så sätt blir ju allt godt och bra ordnad, och ingen kan bli sårad.»

»Jag skall själf fara och hämta henne,» sade Arvid, »ty jag måste i alla fall fara till Stockholm i nästa vecka.» Ock så var saken afgjord.

Några timmar senare, just som Arvid Cedergren höll på att somna, frågade honom hans hustru, som var aldeles vaken. — »Arvid, kommer du ihåg, hvem som köpte länstolen i mammas rum?»

»Nej, det minnes jag ej riktigt, men det kan man se i böckerna.»

»Hvilka böcker?»

»Räkenskapsböckerna, förstås. Där försäljningslistan står.»

»Ja visst, hvar äro de?»

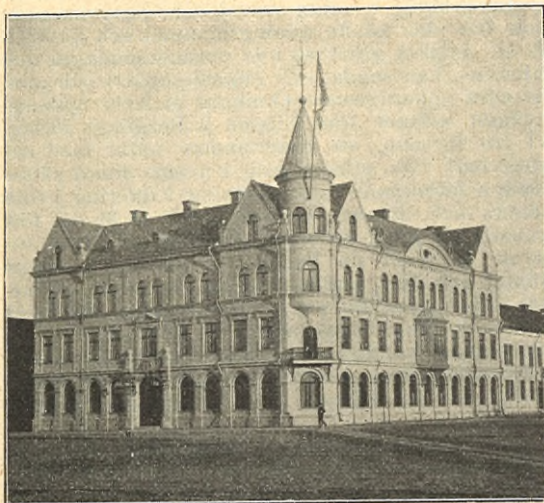
»På nedersta hyllan i bokskåpet, där mina öfriga papper ligga. Hur så?»

»Ah! jag ville bara veta det; men nu skall du sofva!»

En vecka senare reste Arvid Cedergren till hufvudstaden, där han skulle stanna fyra dagar. Det blef arbetsamma dagar för hans hustru. Hon och hennes man hade förut kommit öfverens om att flytta från sin sängkammare och afstå den till modern; ty gammalt folk tycker ej om att bo högt upp, sade sonhustrun.

Under veckans lopp hade hon farit omkring i sitt lilla ekipage och gjort uppköp, hvilka hon efter mannens afresa lät hämta hem i en stor packvagn.

Den fjärde dagens afton var inne. Elin höll just på med att lägga sista handen vid rummets anordning. Och hon såg sig omkring med gillande blickar, ty hon hade verkligen anledning att vara nöjd. Allt därinne var all-

LIDKÖPINGS NYA STADSHOTELL.
W. LINDHE FOTO.

ETT STÅTLIGT HOTELL och en prydnad för samhället är det resandepalats, som i dagarna blifvit fullbordadt i Lidköping och hvaraf Idun i sitt dagsnummer lämnar en bild.

Byggnaden, som tillhör staden, är inredd efter alla nutidens fordringar, har belysning med acety-

LYSEKILS NYA OCH GAMLA KYRKA. M. JACOBSON FOTO.

deles likt svärmoderns forna rum i det gamla hemmet.

På golvet låg trasmattnan, samma en som »pappa var så intresserad af», fin och ren, såsom då den nyss var färdig. Den hade också hela tiden legat väl förvarad i handkammaren.

I ett hörn stod den gamla mahognybyrå och i ett annat en valnötssäng med högt, mjukt fjäderbolster och hemstickadt täcke. Nära kakelugnen stod ett gammalt tvättställ, måladt i imiterad mahogny, med en gråspräcklig skifva, föreställande marmor och med ett hål för tvättfatet. Borta vid fönstret stod ett litet bord af körsbärsträd. Ett slitet exemplar af Nya testamentet och en gammal psalmbok lågo därpå. Det var en kall afton i början af november, och en munter brasa flammade. Två stolar stodo framför kakelugnen; den ena en låg gungstol med spjälits, den andra en brunmålad karmstol — det var »fars stol». Elin hade just slutat att sätta upp gardinerna och stod nu och betraktade sitt verk. »Prickiga muslinsgardiner skulle nog ha passat bättre», sade hon för sig själf; »men mamma hade just sådana här. Se, se, nu komma de!»

De läto modern hvila ut litet i förmaket, innan de förde henne till hennes eget rum. Då hon inträdde där, föllo hennes ögon genast på mattan.

»Men, Elin då — är det inte min egen matta? Och Elin — hon såg sig omkring i rummet — Elin, det är ju mina saker, mina gamla saker som såldes! Hvar har du fått fatt på dem?» Hennes röst lät så underligt djup, nästan litet hes.

»Jag har köpt igen dem, mamma, de funnos nästan alla i vårt grannskap här, och de läto mig så gärna få öfvertaga dem, då de hörde hvad jag skulle hafva dem till. Jag trodde, du skulle känna dig mera hemmastadd bland dem. — Du tycker väl om dem, kära mamma?»

Gamla fru Cedergren hade sjunkit ned i en stol och gömt ansiktet i sina händer. Nu såg hon upp, och tårarna strömmade ned för hennes kinder.

»Tycka om dem», sade hon. »Kära barn, jag har längtat så förfärligt efter dessa gamla saker. Aldrig kunde jag tro, att mitt gamla hjärta var så fästadt vid dem. Hade jag vetat det, skulle jag aldrig ha sålt dem. Jag har bjudit mig till att öfvertyga mig om, hur barnslig jag var, och för ingen enda själ har jag omtalat, huru jag verkligen kände det; men ack, Elin, jag har lidit af en sådan förfärlig hemlängtan». Hon gick från den ena möbelen till den andra med ett barns förtjusning.

»Så skön den här gamla sängen skall bli i vinter», sade hon, »och här är mitt lilla fällbord också — och, Elin, är ej detta mitt testamentet?»

»Jo, mamma, det låg inuti en af lådorna, när bordet såldes, och vi visste ej af det.»

»Och Eva, som trodde, att hon bränt upp det med annat skräp! Hon köpte mig ett vackert exemplar i stället med en hop kartor öfver Pauli missionsresor uti; men när man blir gammal, bryr man sig icke så mycket om att studera bibeln som att läsa den. Och jag hade så många bitar understrukna här. Se, här är texten, som talades öfver, när syster Anna begrafdes — och här är pappas — och här Henriks. Ack, så lycklig jag är öfver att ha fått igen mitt testamentel!»

Litet senare sutto de alla tre samspråkande kring brasan.

»Lilla mamma», sade Arvid, »jag förmodar, att du ej glömt att sticka. Det skulle just vara skönt i den här kölden att ha ett par af dina varma ullstrumpor.»

Verksamaste och mest styrkande näringsmedel för vuxna och barn. Med glänsande resultat förordadt af Läkare- auktoriteter. Stärker närverna och förhöjer kroppbyggnadens alla delar.

Modern vände sig ifrigt till Elin.

»Finns det något ullgarn i huset, barn?»

»Ja, kanhända jag kan leta reda på något», sade Elin skrymtaktigt. Hon hade just köpt hem sådant dagen förut i förväntan på detta. »Jag skall se efter i morgon.»

»Jag skall ha ett par strumpor i ordning åt dig i slutet af veckan, min gosse. Förr i världen kunde jag hinna att sticka en strumpa på dagen, men nu är jag så ovan.»

»Men, Arvid, du skall väl inte sätta mamma i arbete genast heller. Jag behöfver hennes hjälp att färga mina bårder först.»

»Har du inte färgat dem ännu?»

»Nej, jag visste rakt inte, hur jag skulle göra.»

»Arvid du, köp litet »preussiskt blått» i morgon, och det skall snart vara gjordt.»

Silke och stramalj hade hon svårt att handtera, men nu kände hon sig på sitt eget område. Efter en stund gick Elin för att se till supén. Mor och son blefvo ensamma.

»Du tycker således om dig här, kära mamma?» frågade han, då han såg hennes blickar förnöjsamt hvila på de gamla, kända föremålen.

Modern lade sin darrande hand på sonens. »Arvid, vet du, jag känner det så, som skulle jag aldrig mer kunna lämna detta rum.»

Hans hand omslöt hennes.

»Det skall du heller aldrig göra», sade han, »här får du stanna så länge du önskar.»

Dagen därpå reste herrn i huset till staden och återvände ej förrän närmare kvällen. När han kom hem, gick han genast in till sin mor. Dörren stod på glänt; hon satt därinne i skymningen och gungade sakta. Under bordet låg ett nystan matt-trasor, som hon gjort färdiga. Hon hade läst, och testamentet låg i hennes knä. En grå strumpstickning hade halkat ned på mattan.

Hon hörde honom ej och gnolade sakta en aftonpsalm:

Så går en dag än från vår tid
Och kommer icke mer.
Och än en natt med Herrans frid
Till jorden sänkes ner.

Sakta lämnade han dörren och gick in till sin hustru.

»Elin», sade han plötsligt, »hur kom det till, att du hade det där gråa ullgarnet hemma?»

»Hur kom det till, att du just nu behöfde sådana där tjocka, varma ullstrumpor, som du eljes aldrig begagnar?»

Då skrattade de båda.

»Hvad tror du mamma sade om dig i går kväll?» frågade Arvid.

»Hvad sade hon?»

Elin såg intresserad ut.

»Hon sade: 'Arvid, du har en god hustru, och hon har ett finkänsligt hjärta.'»

»Och hvad svarade du manne härpå?» frågade hon illmarigt, men med strålände ögon.

»Ja, mamma, det är just hvad hon har», svarade jag med eftertryck.»

Och Arvid Cedergren, hvilken just ej var frikostig med smekningar, kysste varmt sin hustru.

GUSTAF AF GEIJERSTAMS förebådade roman »Kvinnomakt» har nu utkommit på C. & E. Gernands förlag. Det lifliga intresse, hvarmed hvarje nytt arbete af den sympatiska författaren numera mötses, har — efter Boken om Lille-brors osedvanliga framgång i fjol — om möjligt än

ytterligare stegrats: man har vant sig att ur denna hand vänta rika gåfvor och att ej svikas i sina förväntningar. Och med glädje må erkännas, att författaren alltjämt med framgång vet att häfda den plats, han tillkämpat sig i våra hjärtan. Ömmare, mera inträngande sjäfullt har väl sällan i svensk litteratur förhållandet mellan man och kvinna skildrats än i denna intima bikt om hvad den kvinnliga vänneus allförstående finkänsla, den kärleksfulla dotterns gränslösa hängifvenhet förmodade uppbygga af en rikt begäfvad mans lif, sedan det så när slagits i spillror af ett förfeladt äktenskap.

När vi närmast efter Geijerstams »Kvinnomakt» nämna Sigurds nyutkomna bok »Ett Kvinnoöde» (Hugo Gebers förlag) är det icke endast på grund af titlarnas yttre liknelse. Det finnes — hur paradoxalt det än i många öron må ljuda — äfven icke så få inre beröringspunkter mellan dessa tvänne böcker. Det är sant, att man näppeligen kan uppställa tvänne större kontraster med afseende på den formella behandlingen än dessa båda författare — den konstnärligt genombildade analytikern-stilisten och den i breda, till dels burleska, till dels naiva drag skildrande folkdikaren — men ett hafva de gemensamt och det är sitt hjärtas värme gent emot det ämne, de tagit sig an. Och så som Sigurd i Eva Bergs historia med enkla, ur det påtagligaste hvardagslivet hämtade bilder förtydligar kvinnokärlekens, moderskärlekens makt, är det både visst och godt och rätt, att han i sina breda lager finner en lika erkänsam och gripen publik som Lille-brors och Hugo Brenners diktare bland de sina.

På Hugo Gebers förlag har nu ock utkommit Amanda Kerfstedts nya roman »Reflexer» — väl bekant för vår läsekrets, sedan den tidigare under året ingått i Iduns romanbilaga. För dennas läsare kan det således helt visst synas som en öfverloppsgärning att bekräfta, det denna »själshistoria» med sitt underliga, men dock så fängslande motiv alligenom utmärkes af samma förträffliga berättarkonst, samma djupa ansvarskänsla och samma upphöjda lifssyn, som präglade alla verk från författarinns hand till gyllene mynt af idealets äkta klang.

Något af missräkning däremot, det kunna vi ej förneka, ha vi känt inför Mathilda Mallings bidrag till årets vittra skörd: »Damerna på Markby» (Albert Bonniers förlag). Den spirituella författarinnan, som så händigt draperat den historiska kostymen, så illuderande framlockat gångna tidens ton och färg i sina bekanta romaner om »Förste Konsuln», »Fru Guvernören af Paris», »Eremitageidyllen» m. fl., har här råkat in inom en nutids-trivialitetens trollkrets, som visar sig ganska olycksnärjande. Dessa 250 sidor dagbok öfver Markbydamernas five-o'clock-tea-pladder och mänskensflirt »från september till jul» med den »intressante» grosshandlaren, den estetiserande häradshöfdingen och den »tempelherre»-like kaptenen lämnar en sannerligen skäligen ointresserad, och ej ens den i och för sig ganska lustigt tänkta upplösningen, där icke — enligt gammal bepröfvad lustspelsmetod — »hvar tar sin», utan hvar och en den andres, kan tillfyllesgörande försona en med all den tomhet och banalitet man fått utstå för att ändtligen nå fram till detta märklige resultat.

En präktig, en äkta svensk och hjärtevinande bok har den kände tidningsmannen och kåsören L. A. Ahlgren gifvit oss i de »naturstämningar och minnen», han samlat »Ur Pappirs papper» och, med de allra ypperligaste teckningar af Axel Sjöberg, nyligen utsändt från Nilsson & Berglings förlag. Vi tro förvisso, att fosterlandets natur med sitt underbart rika stämninglif i hvarje stund sätter otaliga förborgade diktsträngar i dallring i sina söners och döttrars hjärtan, men få är det förunnadt att gifva ett så konstnärligt medvetet uttryck åt hvad de känna, att aflocka markens växter och djur, fåglarne under himmelen, skyarnes och dagrarnes spel genom dygnets och årets växlande tider deras intimaste hemligheter och innerligaste karaktärsdrag så som denne författare, hvilken allt från gosseår gjort den svenska naturen till sin käraste och förtrognaste umgängesvän.

En bok, på hvilken man framförallt vill rikta föräldrarnes och den mognare ungdomens uppmärksamhet, är »Den tillförlitlige rådgifvaren» af P. W. A. Bergström, som häftesvis börjat utgifvas från Hugo Gebers förlag. Den vill blifva »en praktisk och outhärlig handbok för den bildningsökande ungdomen, för målsmännen, den platsökande, änkorna och barnen, de älderstigne, de sjuke och de hjälpsökande samt för odalmannen», och till detta ändamål efter hand bringa en fullständig och detaljerad öfversikt öfver rikets skolor och uppfostringsanstalter jämte inträdesfordringar, kostnader och kurser, öfver befattningar i statens, kyrkans och kommunens tjänst, kompetensvillkor och löneförmåner, öfver pensions- och understöds-

Prospekt sändas gratis och franco genom General-agenturen Josephson & Reteike, Göteborg.

Erhålles å alla apotek och kemikalieaffärer.

Tillverkare: Bauer & Co, Berlin S. O. 16.

SANATOGEN

kassor, öfver fromma stiftelser och välgörande sällskap o. s. v. Det är intet tvifvel om, att ett sådant verk, hvartill vi förut saknat motstycke, bör blifva högeligen välkommet för de kretsar, till hvars praktiska gagn det är afsedt — kretsar så vida för öfrigt, att de kunna sägas omfatta snart sagdt hvarje tänkande och själfbestämmande individ i vårt land.

J. N—g.

KUNGL. TEATERN har för några gästuppträdanden engagerat den amerikanska sängerskan miss *Minnie Tracey*, som nyligen med stor framgång konserterat härstädes. Vår hennes framgång på konserttribunen odisputabel, så var den det ej mindre på operascenen. Då detta nedskrifves, har den framstående konstnärinnan uppträdt i de båda kvinnliga hufvudrollerna i »Aida» och »Hugenotterna». Af dessa båda sätta vi gifvet hennes *Valentine* — utförd på franska språket — i den sistnämnda operan främst. Både i vokalt och dramatiskt hänseende var hon här alldeles förträfflig. Ett så väl genomtänkt och fint spel, som det miss *Tracey* presterade i fjärde akten såväl i sammansvärjningsscenen som i scenen med *Raoul-Ödmann*, får man ej ofta se på denna teater. Stämman klingade och härlig och skön, och då hr *Ödmann* denna afton äfven var vid briljant röstdisposition, blef *Valentine-Raouls* kärleksduett något af det bästa, som här på länge förekommit. Bifallet från den talrika publiken var ock entusiastiskt och inropningarna efter fjärde akten närmade sig väl dussin. Att fru *Ostbergs* drottning af Navarra fortfarande glänser i oförliknelig prakt både i fråga om sångkonst och juveler, behöfva vi väl näppeligen konstatera. Operan leddes med omsorg af hr *Henneberg*. Bland publiken märktes konungen och prinsessan *Ingeborg*.

— *En ny balett*, kallad »Bilder från maskeraden», uppfördes för första gången i lördags och slog synnerligen an på den talrika publiken. Den är komponerad af k. teaterns nye balettmästare hr *Zöbisch*, hvilken här hade tillfälle att visa sig både som utmärkt balettarrangör och framstående dansör. De olika dansbilderna, till antalet sex, däribland en brusande *csardas*, dansad af hr *Z.* och fröken *Rosén*, samt en sirlig gavott, dansad af fröknarna *Brandt*, *Flamand* och *Strandin*, voro verkligen vackra och anslående. De framkallade ock som sagt det lifligaste bifall. Vi tillönska hr *Zöbisch* god fortsättning i hans arbete!

DRAMATISKA TEATERN. Att en premiärafton sitta i en teatersalong och före pjäsens början stirra på den nedfälda ridån, medför ungefär samma förmimelse som att betrakta framtidens förlåt. Man undrar hvad som skall afslöjas för ens blickar, då det målade lärtstycket går i höjden, hvilka sensationer författaren har i beredskap åt ens nervsystem och hur mycken onödigt föspillad tid han skall komma oss att ångra.

Oftast undergår man desillusionens bittra kval, mera sällan läskas man af den äkta konstnjutningens stärkande vin.

Men med den temperamentsstarke och själsfina skalden som *ciceron* skrider man trygg öfver scenens fallucker, ser som genom ett trollslag hela kulissbedrägeriet omvandlas till ett poesimens *Arkadien*, med skär rosennö öfver markens sluttningar och luftens och fåglarnes skälfvande melodier i de soldränkta trädkronorna.

Per *Hallströms* 4-aktsskådespel »*Bianca Capello*» äger denna det sanna diktverkets förmåga att göra teatern till en högtidssal, att ur teaterdamm och kulisspladder låta konstens evigt tjusande tonfall vibrera genom luften.

Författaren har begagnat sig af en gammal veneziansk legend om den guldhåriga, vackra *Bianca Capello* för att på grundvalen häraf bygga sitt skådespel.

DET 9-ÅRIGA MUSIKALISKA UNDERBARNET
FLORIZEL VON REUTER.

Och med diktarens rätt att skapa efter sin lynnesart har han af den venezianska flickan, som flydde med en handelsbetjänt till Florens och sedermera blef Frans af Medicis älskarinna och gemål, danat en intressant kvinnokaraktär, sammansatt af indolens, kärlekstrånad, härsklustnad och grymhet, hvilka driffjädrar forma hennes djupt tragiska lifsöde. Men gestalten skulle ej vara karaktäristisk för sin upphofsman, om icke författarens skepsis, hans grubbel öfver lifvets och dödens gåta — detta ledmotiv i nutidens litteratur — äfven här skar igenom och på ett sällsamt sätt bröt sig mot renässansens bakgrund af orubbad lifsfrodighet.

Dramats dialog är skriven på prosa, men en prosa, hvilken hela tiden klingar som vers. Måhända blir dock det svällande bildspråket stundom väl rikt att talas på scenen, så att det inträffar, att den språkliga brokaden då och då släpar en smula längs tilljorna. Detta vidlåder egentligen första akten; i de följande stegras den dramatiska spänningen och därigenom äfven dialogens kraft och flykt.

Fru *Lindberg* uppbar den mycket fordrande hufvudrollen med erkännansvärd förståelse, och i de lidelsefulla momenten, hvilka onekligen äro de tacksamaste och ligga hennes kynne närmast, får hon den stora konstens blodfärgade sken öfver sin framställning.

Fröken *Ahlanders* duenna, hos författaren gifven med sprakande humör, är liflig nog hvad repliksägningen vidkommer, men skulle vunnit på ett mera poängteradt spel. Hrr *Skånberg*, *Örtengren* och *Arehn* äro alla tillfredsställande i sina uppgifter, hvilket däremot med bästa vilja är omöjligt att säga om hr *Palme*, som hela tiden går omkring och alldeles planlöst säger sina repliker.

I sin helhet gjorde stycket å premiären ett starkt intryck och publiken följde detsamma med från akt till akt stigande intresse.

Vi meddela i dagsnumret ett par bilder ur dramat, af hvilka den ena framställer scenen i andra akten, då *Francesco* (*Skånberg*) för första gången sammanträffar med *Bianca Capello*, och den andra återger fjärde aktens starkt dramatiska bankettscen.

SVENSKA TEATERN. Hermann Sudermanns skådespel »*Midsommareld*» på Svenska teatern blef till en afgjord framgång. Den skicklige dramatikers blick för det sceniskt verk samma,

HYLIN'S Lanolin-Glycerin-Tvål

i stänger.

Mild och välgörande för huden.

Hyllin & Co:s F. A. B.
Stockholm.

hans herravälde öfver dialogen, hans förmåga af träffsäker karaktärsteckning göra sig lyckligt gällande äfven i detta drama från den Litthauska landsbygden, om det nu ock ej i konstnärlig helhetsverkan kan mätas med vare sig »*Ära*» eller »*Hemmet*». Ett besjäladt och jämnt utförande framhådde dessutom styckets inneboende förtjänster — främst att nämna fru *Sandell*, som åt hittebarnet, landstrykerskans dotter, som mot sin natur tvingas in i fosterhemmens borgerliga ram och under tacksamhetspliktens frihetskufvande hänsyn, gaf en verkligt hjärtgripande tolkning. Hr *de Wahl*, den unge arkitekten, hvilken innerst är densamma andas barn som hon och som i kärleksrusets och midsommareldarnes flammande ögonblick så när är redo att bryta alla konventionella band, men dock till sist böjer sig och — förlorar sig själf, hade äfven godt grepp på sin roll. Fröken *A. Torsell* var naturlig och intagande som den dottern i huset, arkitektens barnliga unga fästmo, och föräldrarna, godsägarparet, representerades förträffligt af hr *Riego* och fru *Molander*. Ytterst verkningfullt utförde fröken *Rustan* sin korta scen som den halfförtryckta landstrykerskan, och hr *Johansons* sympatiska unge prästman fäste sig likaledes i minnet. Ett som allt var framförandet — litterärt som sceniskt — berömvärdt och publikens bifall lofvande lifligt.

FLORIZEL VON REUTER, den 9-årige violinisten, gaf i förra veckan konsert i Musikaliska Akademiens stora sal, hvilken var i det närmaste fullsatt af en lika entusiastisk som obarmhärtig publik, den där, efter att hafva låtit hänföra sig af den unge gossens för hans ålder naturligtvis vidunderliga spel, tanklöst kräde det ena extranumret efter det andra, ej besinnande att det stackars barnet väl kunde vara uttröttadt efter att hafva utfört så ansträngande saker som en konsert af *Vieuxtemps*, en sonat af *Bach* samt en introduktion och rondo af *Saint-Saëns*. På samma gång man ej kan undgå att hysa farhågor för den lille ljuslockige »mästarens» brådmogna utveckling, vill man gärna hoppas, att han ej liksom så många andra underbarn en gång andligen skall stanna i växten, utan verkligen komma att fylla de rika löften, han redan i så späda år gifvit. Hans lärare i violinspel är *Henri Marteau*. Af amerikansk börd, åtföljes han på sina resor af sin moder, änka sedan flere år tillbaka.

ORGELKONSERT gafs i söndags i Jakobs kyrka af dess orgelmästare hr *Albert Lindström*. Konsertgifvaren hade här tillfälle att genom utförande af *Widors* symfoni nr 5, ett stycke af *Guilmant* samt en fantasi och fuga af *Best* dokumentera sig som en af våra skickligaste orgelspelare. Konsertmästaren *Zetterqvist* utförde förtjänstfullt violinstämman i *Bachs* air för violin och orgel samt i *Händels* aria ur oratoriet »*Messias*», i hvars sångstämman man fick höra konsertgifvarens dotter, fröken *Elisabeth Lindström*, hvilken genomgått härvarande konservatorium. Hon utförde äfven en aria ur *Bachs* pingstkantat. Föredraget var enkelt och flärdlöst, stämman en behaglig mezzosopran. Ett par sånger sjönges af dr *Bratt*. Kyrkan var till god del fylld af intresserade åhörare.

Julen 1901.

Ett solidt, modernt sidentyg är den skönaste julgåfva! Skrif till sidenexporthuset, **Schweizer & Co** i **Luzern** (Schweiz) och begär mönster af svart, kulört eller hvitt sidentyg. Ni erhåller det **pf** omgående och franko. De tyger, som utvalts efter mönsterna, sändas tullfritt och franko.

Försäljning direkt till privata.

Henrik Gahns * MANULIN *

ny glycerinpasta för hudens skydd och vård i tuber à 50 öre st.
Innehåller de finaste, äfven för den mest ömtåliga hud välgörande, ingredienser, är absolut fritt från skaliga ämnen och på grund däraf ett utmärkt medel till förekommande och botande af torr, stråf och narig hud hudsprickor, mindre sårnader m. m. Upptages fullständigt af huden, som därpå blir vit, len och smidig och mindre känslig för köld och hetta. Torrar lätt efter ingnidningen och kan därför användas när som helst på dagen. Har en lätt och behaglig parfym. Personer med särskildt ömtålig hud böra dagligen använda Manulin. Ingnidningen sker bäst strax efter tvättningen, medan huden är något fuktig.

KÖKSALMANACK

Redigerad af

FACKSKOLAN FÖR HUSLIG EKONOMI
I UPSALA.

(Föreståndarinna: fröken Ida Norrby.)

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR
VECKAN 17—23 NOV. 1901.

Söndag: Consommé med vermiceller; fiskkroketter med champignonsås; rensadel med potatis och salader; äppeltårta med grädda.

Måndag: Kalkkyckling med potatis; soppa på torra körsbär.

Tisdag: Kokt rökt skinka med stufvad blomkål; mannagrynsvälling.

Onsdag: Köttsoffa; kokt helgefunda med smör och ägg.

Torsdag: Ärtor med fläsk; plättan med sylt.

Fredag: Pepparrotskött med potatis; röd sagosoppa.

Lördag: Karbonad på ox; flay.

RECEPT:

Consommé (f. 6 pers.). 1 kgr. mörtpipa, 1 halft kgr. kalbringa, 1

höns, 4 lit. buljong, 1 tsk. salt, 1 morrot, 1 liten palsternacka.

Beredning: Hönset ansas på vanligt sätt och brynes på stark eld, men får ej genomsteka. Ox- och kalkkötet tvättas med en duk, doppad i kallt vatten, och styckas i små bitar. Det lägges därefter jämte hönset och saltet i den kalla buljongen, får långsamt koka upp och skummas, hvarefter de ansade rotsakerna läggas. Buljongen får därefter sakta koka 4—5 tim., hvarefter den klaras på vanligt sätt. Till consommé serveras pastejer, vindböjlar, makaroni eller vermiceller.

Fiskkroketter (f. 6 pers.). 1 kgr. gädda, 75 gr. smör, 2 msk. mjöl, 2 och 1 half dcl. grädda, fiskspad, salt, (hv.-peppar), 2 äggulor, 2 hela ägg, 2 kkr. fint stötta skorpor, 1 halft kgr. flottyr till kokning.

Beredning: Små gäddor rensas väl och kokas i så litet vatten som möjligt. Skinnen aftages, de urbenas och skäras i tärningar. Smör och mjöl sammanfråsas och utvråras med grädden och fiskspad samt får koka till en tjock sås, hvilken afsmakas och afredes med äggulorna. Fisken tillsättes och får en sakta uppvärmning, hvarefter massan utbreds på ett fat att kallna. Af den stelnade massan formas kroketter, som rullas i stötta skorpor, doppas i vispadt ägg och rullas åter i stötta skorpor. Kroketterna få därefter ligga 1 tim. att hårdna, hvarefter de kokas gulbruna i flottyr. De uppläggas på gräppapper att aftrjna och serveras varma med champignonsås.

Äppeltårter (f. 6 pers.). 125 gr. smör, 125 gr. hv.-mjöl, 3 och 1 half till 4 msk. vatten, 1 lit. äpplen, 40 gr. till 60 gr. strösocker.

Beredning: Smördegen beredes enligt recept i marsnumret af »Hjälpre-

Göteborgs Kexfabriks Ett-öres Smörgåskex

ligt recept i marsnumret af »Hjälpre-

dan» sid. 45.
Dejen utkafas till omkr. 1 half cm. tjocklek skäres i två lika delar och den ena delen lägges på en väl rengjord plåt. Äpplena skalas, skäras i tunna skifvor och utläggas på degen, hvarefter sockret strös öfver, och den andra deghalvan pligges. Kakan penslas med vatten, öfverströs med socker och gräddas i god ugnsvärme. Den skäres därefter i aflånga fyrkanter och serveras med vispad grädda.

Soppa på torra körsbär (f. 6 pers.). 2 kkr. torkade körsbär, 2 lit. vatten, 1 till 1 och 1 half kkp. krosssocker, 1 och 1 half msk. potatismjöl, 1 kkp. russin.

Beredning: Körsbären skällas, stötas i stenmortel och kokas i vattnet omkr. 1 half tim. Bären fransilas, spadet slås tillbaka i grytan, sockret tillsättes och soppan får koka upp och afredes med potatismjölet, utördt i litet kallt vatten. Russinen skällas, kokas särskildt i kort spad och tillsätts. Soppan afsmakas och serveras om så önskas med makaroner.

Röd sagosoppa (f. 6 pers.). 2 lit. vatten, 1 bit kanel, 1 half kkp. röda

sagogryn, 1 half till 1 kkp. krossocker, 1 half kkp. russin, 1 och 1 half kkp. lingonsaft.

Beredning: Vattnet kokas upp med kaneln, sagogrynen skällas och iläggas, liksom de rensade och sköldja russinen. Sockret och saften tillsättes och soppan får koka, tills grynen äro klara. Soppan afsmakas och serveras med skorpor.

Flay (f. 6 pers.). 5 ägg, 1 half lit. gräddmjölk, 1 msk. socker, citronskal eller sötmandel.

Till glacering af formen: 1 och 1 half kkp. socker, 2 msk. kokande vatten.

Beredning: Sockret brynes i en panna, spådes med det kokande vattnet och därmed glaceras en bleckform. Äggen och mjölken vispas väl tillsammans och smaksättes med litet socker och citronskal eller skällad och rifven sötmandel. Blandningen hålles i den glacerade formen och insättes i vattenbad i ugn att stanna och få en ljusbrun färg. Puddingen uppställes och kan, om man så vill, garneras med sötmandel skuren i strimlor.

FRÅGOR

ENHVAR af Iduns läsarinna öger att denna afdelning framställa förfrågningar rörande husliga eller andra angelägenheter till besvarande af läsekreten. Äro frågorna af den art, att de rätteligen höra hemma i annonsafdelningen, intagas de dock icke.

Nr 705. Skulle den person, som under signaturen H. S—m i nr 37 af Idun besvarat frågan 195, vilja uppgifva sitt namn och sin adress till »A. O.», poste restante, Östersund. Det är fråga om en svår sjukdom och dess möjlga botande.
Nr 706. Vill någon af de Lunda-studenten, som i somras, i Ronneby badhotell, sjöngo en treflig dalsång om

FREJA-MAGASINET

C. E. LAGERSTRÖM
Specialaffär för Damartiklar
STOCKHOLM.
FÖRSÄLJNINGSLOKALER:
18 HUMLEGÅRDSGATAN 18.
18 GÖTGATAN 18.
29 DROTTNINGGATAN 29.
KONTOR och LAGER:
18 HUMLEGÅRDSGATAN 18.

»Män ifrån Tuna», gifva mig upplysning om, af hvem den är och hvem som satt musiken, eller i hvilken sångbok den står.

Förtjust dalkulla.
Nr 707. Lefver pastorskans Hägglöf, den allom bekanta rissmörjningens uppfinnare; i så fall, hvilken är hennes adress?

Georgina.
Nr 708. Har hört talas om att det lär finnas ett slags ljudvibrator i form af solfjäder, som hålles mellan tänderna och på så sätt förstärker hörseln på döfva. Skulle någon olyckskamrat till undertecknad känna till dessa »solfjädrar», så var god och upplys om de verkligen kunna förstärka hörseln, hvar man får köpa dem, och hvad en dylik kostar? Är kanhända en hörsellur bättre? Af dem finnas ju flere slag? Hvilken sort är bekvämast och bäst, hvar finnas de att köpa? Priset?

Döf.
Nr 709. Finnes i Stockholm någon skola för utbildande af möbelritare? Om så är, hvad är priset för en kurs? Behöfves någon praktik?

Don José.
Nr 710. Kan någon säga mig något bra sålt att själf krusa plymer, som blifvit raka af fuktig väderlek?

Småstadsbo.
Nr 711. Kan en svenska som vistats i Tyskland i öfver 10 år och talar och skriver engelska nästan obehindradt, få plats vid högre läroverk i Sverige, fastän hon ej tagit lärarintexamnen? Och hvilka äro i så fall löneförhållandena?
En svenska i utlandet.

“SIRIUS” (original) KAMIN

är fortfarande öfverträffad. Säljes till lägsta pris i

A. OBELINS Velociped- & Kaminaffär.
Samma bus som Vasateatern Stockholm.
OBS! Fotogén-kaminer, bästa sort!

Radhes Hushållsanjovis

alltjämt öfverträffad, rekommenderas åt kännare af verkligt god och fin anjovis. En delikatess är äfven

Fyrtornets Kaviar.
Fyrtornets Konserver
af alla slag rekommenderas.

Brages

rånter för delaktiga.
Ingen förvaltnings afgift.
BRAGES
Hufvudkontor
12 Kungsträdgårdsg.
Stockholm.

Undervisning i linnesömnad.

Elevplatser lediga.
Sista kursen före jul börjar senast den 20 november.

KARIN EGNÉR,
Styrmanngatan 21, 2 tr. Rikst. 3530.

Sjukgymnastik o. Massage

samt behandling med VIBRATOR meddelas af undertecknad. Genomgått Liedbecks gymnastikinstitut. 4 års praktik.

ANNA EGNÉR,
Styrmanngatan 21, 2 tr. Rikst. 3530.

3,000 st. realiseras!

REX är den för sitt pris bästa järnsäng som finnes. Lätt och stark med ram af 25 mm. stålör och med botten af fjädrande stålstrådsflätning och spiraler. Storlek 190x75 cm. Erbjuder bekväm bädd. Kräfver ringa sängkläder. Hopfallbar. Synnerligen lämplig för sommarställen, gästrum, hoteller, badorter, som domestikäng etc. — Sändes fraktfritt till hvarje direkt järnvägs- eller ångbåtsstation i Sverige mot förut insänd likvid.
Priset för Rex 1 (som illustr.) Kr. 16.50.
» Rex 2 (utan messingsornament och med lägre gafflar, eljest lika) » 13.—
Återtages, om ej till belåtenhet.

Stockholms Järnmöbelfabrik. Stockholm.

Guldmedalj i Gefle 1901

för

utmärkt grafisk konst

(illustrationstryck, litografi och kemigrafiska reproduktioner)

tillerkändes

IDUNS KUNGL. HOFBOKTRYCKERI

Aldrig

har en tvåsort så snabbt funnit väg till den finare toaletten, som

M. Zadigs patent
Grädd-Tvål.
»Den passar för min ömtåliga hy», säga damerna.

Försäljes i väl fournerade detaljaffärer à 75 öre pr styck.

PROF -VER

å modernaste Siden och Klädningstyg
försändas franco från
Wettergrens
Manufakturaffär
Göteborg

Lektioner i danska språket

erbjudas af en ung danska, som äfven förstår och talar svenska. Referenser lämnas om så önskas. Svar till »R.», Iduns exp.

Rörstrands fabriks

försäljningsmagasin och bosättningsaffär,
33 Drottninggatan 33.
Riks 5634. Allm. 6927.
Högsta rabatt vid köp af serviser, glas, porslin, nysilfver, nickel, koppar och köksuppsättningar.

Guldsmedsbutik en

Kungsgatan 30
Alltid billigast.

Hvad skola smättingarna göra?

Alla slags lätta praktiska små arbeten för 4—15-åringar erhållas från
Kindergarten, Kommandörsgatan 25.
OBS! Särdeles passande till julklappar.

Erik Plate & Co:s, Göteborg,

Skosvärta

för Box Calif.

är öfverträffad.

Pris Kr. 7,50 pr dussin.
Återförsäljare antagas.

Alice Guillod

gifver lektioner, 13 Torstensons-gatan, 3 tr., förmiddagar. Telefon Östermalm 3408.

Ärade Damer!

Glömmen ej att våra äkta
Java Kaffeblandningar

äro i ärem och styrka öfverträffade.
**Plantage
Kaffebränneriet**
20 Humlegårdsgatan 20
Telefoner: Allm. 5441 & Riks 3668.

Oberäknad inkomst-källa. Jul-, Nyårs- och Visittkort, Korta varor, Stämpelar och Sigill m. m. äro efterfrågade artiklar. Köp dem hos **John Fröberg, Finspong**, där just nu en tåflan försigår, därvid 500 gratisprenter utdelas. Agenter antagas. Illustr. prisk. gratis, ej franko.

N:r 712. Vill någon tydligt säga mig, huru jag skall solva, knyta upp och trampa för att erhålla snygga trasmatador, då jag ämnar hafva mörk varp och ljusa trasor till inslag?

C. S.

N:r 713. Vill någon säga mig om de i handeln förekommande hvitbroderier utföres i Sverige, och i så fall hvar? Äro maskinerna mycket dyra och skulle det möjligen löna sig att skaffa sig en dylik?

Tacksam.

N:r 714. Skulle Bien vilja uppgifva sin adress?

B. v—n.

N:r 715. Hvad skall jag göra mot röd hy?

Anna.

N:r 716. Skulle någon, som varit vid »Kneippen» för hög grad af nervositet godhetsfullt vilja upplysa mig om ett och annat därför. Har den genomgångna kuren varit till verklig förbättring i denna svåra sjukdom? Huru länge var ni vid Borg? Och vid hvad tid på året? Finnes något tillfälligt hem i närheten af anstalten, där man kan få inackordera sig i ett för allt, och god och närmande mat kan fås för moderat pris? Hvad brukar då priset vara per dag? Blir det kauhända billigare och trefligare att hyra ett rum, laga själf sin frukost och kväll hemma och äta middag på matställe? Huru högt är vanliga priset på ett enkelt rum? Och hvad begäres för middagsspisning per dag eller vecka?

Bertha.

N:r 717. Hur skola s. k. äggkläckningsmaskiner skötas? Hur många ägg kunna läggas in på en gång? Och hur stor procent af dem lyckas? Hur hög bör temperaturen vara? Bör maskinen stå i ljus eller mörkt rum? Hur lång tid åtgår för äggkläckningen? Hvad kostar en äggkläckningsmaskin? Hvad kostar en s. k. fostermoder? Hvar får man köpa sådana?

Frågvjs.

N:r 718. Vore tacksam, om någon ville gifva mig anvisning på, hvar man i Stockholm kan genomgå en kurs i sjukvård. Vid de större sjukhusen är det ju så svårt att komma in, och där måste man ju äfven binda sig för en viss tid.

Elsa.

N:r 719. Hvad fordras för att få inträde vid högre lärarinneseminarier? Vid det lägre? Kan en, som läst 7 klassers kurs, komma upp vid seminarier? En som läst 5 vid lägre? Är det mycket dyrt? Kommer man in, när man fyllt 17 år?

15 år.

för landtekonomsjka fjäderfäskötsel. Dessa båda hjälpredor äro oumbärliga för hvarje hönsvän, och med deras anvisningar och råd går det sedan lätt att sköta sin hönsfåren rationellt och med största möjliga inkomst.

N:r 628. Kan ni ej vända er till den möbelfabrikör, hos hvilken stolarna blifvit köpta? Eller till någon finare läderhandel? Eller fabrik, där finare lädervaror tillverkas?

Karla Rönné.

N:r 632. Romanerna i cykeln Les Rougon-Macquart, histoire naturelle et sociale d'une famille sous le second Empire äro:

- 1) La fortune des Rougon (bl. a. om statskupphändelserna 1857).
- 2) La curée.
- 3) Le ventre de Paris (om de stora lifsmedelshallarna i Paris).
- 4) La conquête de Plassans.
- 5) La faute de l'abbé Mauret.
- 6) Son Excellence Eugene Rougon (om regerings- och parlamentaristiska förhållanden).
- 7) L'Assommoir (arbetarne, alkoholism).
- 8) Une page d'amour.
- 9) Nana (demimonden).
- 10) Pot Bouille (bourgeoisien).
- 11) Au Bonheur de Dames (de stora varumagasinen).
- 12) La joie de vivre.
- 13) Germinal (grufarbetarne, strejker-na).
- 14) L'oeuvre (konstnärerna).

SVAR

FNHVAR af Iduns läsarinor uppmanas **lyftigt** att till inbördes nytta i mån af förmåga besvara insända frågor. Svaren insändas till redaktionen, och angifves all tid tydligt nummer å den fråga de gälla. Åt de tre af våra läsarinor, som under årets lopp tillfyllestgörande besvarat det största antal frågor, komma vi som en uppmaning att vid dess slut utdela tre pris, hvardera bestående af 25 kronor. Förden skall bör en hvar, som insänder svar, alltid underteckna med samma signatur.

Vill ni erhålla ett verkligt godt och förstklassigt instrument så är mitt bästa råd att vända eder till någon af våra välkända svenska pianofabriker, hvilka med stor framgång täfla att leverera endast förstklassigt fabrikat till moderata priser. Ni bidrager då äfven att motarbeta importen af dåliga utländska instrument och får ett godt tillfälle att uppmuntra en god svensk industri.

Musikvän.

N:r 624. Köp »Fjäderfäskötsel», utgifven af G. Möller, pris 1,75, och prenumerera på »Fjäderfäclaren», tidskrift

No 4711
Familje-Tvål
billig — varaktig.
Försäljes i 1/2-kilo-paket å kr. 1: 25, innehållande 5 stora eller 8 mindre tvålar i olika färger och lukter.

Place Pury 3, Neuchatel. Bästa undervisning i franska språket och alla skolämnen, samt musik och målning, kan erhållas i hemmet af Mille Lebet och hennes syster, eller, om så önskas, i Neuchatels högre al'm. läroverk för flickor, där Mille Lebet är lärarinna. Vidare underrättelser lämnar fröken Hök, Forsnäs pr Vadsbro, hvilken själf en längre tid vistats i detta hem.

— Hos m:r och m:me Lor Pierre i Nancy kan ni erhålla god inackordering samt undervisning i franska språket m. m. af skickliga lärare.

Welleda.

N:r 639. Det torde vara nödvändigt att resa till Stockholm. Vänd er till Stockholms inhalatorium, Stallgatan 4.

Welleda.

N:r 640. För anställning såsom tulltjänsteman fördras i regeln studentexamen. Sådana kurser som vid postverket anordnas icke vid tullverket.

Nitta.

N:r 642. Ni kan med förtroende vända er till Wolffs intern t'onella patentbyrå i Stockholm (Centralpalatset). Byråns föreståndare är ingenjören Hugo Palmqvist.

Welleda.

N:r 643. Fljckan, som mistat sin högra hand, kan möjligen blifva lärarinna. Kostnaden för genomgåendet af en kurs i ett småskolelärarinneseminarium är ju jämförelsevis obetydlig. Under en skriflärares ledning bör hon kunna lära sig skriva en hjälplig stil med vänstra handen.

Welleda.

N:r 644. En utmärkt svensk modetid-

Tandläkare Osc. Bohrn,
72 Drottninggatan 72.
Artificiella tänder. Plombering etc. Smärtförtagande medel vid operationer. Hvardagar 10-3; Helgdagar 10-11. Allm. Tel. 4873.

Tandläkare TOM von HALL.
Biblioteksgatan 12. I.
Hvard 10-2, 5-6. Helgd. 10-12. Allm. tel. 5848. Rikst. 606?

Tandläkare John V. Lindh-Hygrell,
17 Karlavägen 17. Allm. tel. 130 57
Hörnet af Sturegatan och Karlavägen.

Tandläkare Emelie Larsson,
Regeringsgatan 37, 2 tr.
Rådfrågnings-tid 9-10, 1-2. Allm. t. 16305.

Tandläkare Sjögquist
6 Sturegatan 6, Stockholm.

Tandläk. Elias Widfond.
25 Regeringsgatan 25.
Träffas kl. 10-2 och 1/2-5/6 e. m. Plomb. och insättning af artificiella tänder.

MIN nästa (ettåriga) kurs för damer i massage och sjukgymnastik börjar 1 okt. Nr 29 Regeringsgatan. Närmare genom prospekt. Ständig adress: Saltsjöbaden. **Dr Emil Kleen.**

Doktor J. Arvedsons Kurs i Sjukgymnastik, Massage och Pedagogisk gymn. (friskgymnastik) i hufvudsak lika med Gymnastiska Centralinstitutets kurs för kvinnliga elever. Kursen är 2-årig med början 1 okt. Upplysningar och prospekt genom doktor J. Arvedson, Stockholm.

Ljusbad, Massage & Vattenbehandling, Ansiktsmassage — Manicure. Dr Metzgers metod. — Elever mottagas. **Fru Emelie Hagelethorn.** Tel. Brunkeb. 784. Biblioteksgatan 12.

K. ANDERSON i Jakobstorg • STOCKHOLM.

Doktor O. Wides Kurs i Massage, Sjuk- & Frisk-Gymnastik motsvarande Gymn. Centralinstitutets kurs för kvinnliga elever. Upplysningar och prospekt genom Doktor O. Wide, Stockholm.

Damhårarbeten. Peruker, Benor, Flåtor, Länkar m. m. i tusental. Insänd hårproff så erhållas flera arbeten att välja på. Obs. Vi signera ej postpaket med »Hår» Herr och Fru E. MALMBERG, 58 Klarabergsgat. 58.

Ansiktsbehandling. Manicure. — Pedicure. Genererande hårväxt borttages. Mottagning kl 10-4. Elever mottagas. **Anne Marie Richter,** elev af miss Tillson. Jungfrugatan 8, 2 tr. Tel. 166 84.

Hur skall man med liten kostnad och ringa risk få stor inkomst? Därom gifves gratis anvisning till en hvar som sänder svar märkt »Försök en gång» under ad.: **S. Gumell Annonsbyrå** Stockholm f. v. b.

Bal-siden-robe kr. 9: 60
Högare pris — 14 meter! — porto- och tullfritt tillsänd! Prover omgående, likaså af svart, vitt och kulört Henneberg. Siden från 65 öre till kr. 16: 60 pr meter.
G. Henneberg, Siden-fabrikant (k. o. k. hofl.) Zürich.

Fotogénkaminen »BRILJANT» är utan konkurrens. **Luktfri * Elegant * Effektiv.** Bränsleåtgång 1 1/2 öre pr timme. Säljes under full garanti. Priskur. sändes på begäran.
ROB. FORSBERG, Vasagatan 12.
Alla slags kaminreparationer utföres fort och väl å egen verkstad.

BABY SVENSK DIFLASKAPPARAT rekommenderad af professor Medin. Apparaten kostar komplett med 8 flaskor och kokkärl — kr 6: — Dito utan kokkärl — » 8: 50 Med hvarje apparat följer »Kortfat tade regler för späda barns uppfödande med komjolk» af professor O. Medin. Apparaten, som redan vunnit särdeles stor spridning äfven i grannländerna, är utom af professor Medin och dr Carl Flensburg i Idun för den 2 mars 1892, förordad af e. o. professor W. Pipping i Helsingfors och dr Chr. Dederlein i Kristiania m. fl. Säljes i part hos hrr **Abrahamson & Co., Stockholm** och i minut hos hrr Alb. Stille, Ch. O. Werner, Josephsson & Agren, Sandbergs bosättningsmagasin, Kuntze & Co., Numa Peterson, Åkerholmska bosättningsmagasinet samt alla apotek i Stockholm. Göteborg i Ch. O. Werners filial Dessutom å de flesta apotek i riket.

Välsittande REFORMLIF. **Högsta pris, guld-medalj,** erhöles i London 1901 för de svenska preparaten **Dynamol** och **Stefanos.** **OBS! Icke fabriksydd** utan förfärdigade efter noggrann mått-tagning och profning. **MARIA KJELLBORG,** Narvavägen 24, öfver gården 1 tr. Tel. Östemaalm 39 17. (För detta Fru Hilma Jonssons affär.) Se vidare annonser för den 30 mars d. å.

Medel mot Svulster.

En märklig uppfinding som botar denna farliga och vanprydande sjukdom utan smärta, operation eller svårigheter.

Profpaket sändes gratis. Dr. John P. Haig, en välkänd läkare i Cincinnati, har haft en underbar framgång med ett medel, som fullständigt botar svulster och halssvulnader. I betraktande af att de flesta sjuka anse dessa svulster som botliga, sänder Dr. Haig gratis ett prof af sin uppfinding, så att patienterna kunna

Fru Lillian Brown, som har blifvit botad fullständigt för en svulst, efter att hafva lidit däraf i 22 år.

pröfva och med säkerhet erfara, att svulster kunna botas med behandling i hemmet utan smärta, fara, operation eller något som helst besvär.

Insänd namn och adress till Dr. John P. Haig, 2219 Glenn Building, Cincinnati, Ohio, U. S. A. och han sänder Eder å medlet pr post och franco. Försumma icke att skaffa Eder detta underbara läkemedel i Rio de Janeiro i Brasilien S. A., detta osunda ställe, boades 60 000 patienter med detta svulsta medel, och likgiltigt hvar det blef användt, var verkan däraf underbar. Skrif genast, uppgif namn och adress ännu i dag, och det skall vara Dr. Haig en glädje att skrifva Eder ett prof af medlet. Uppskrift icke. Kom i håg att porto till Amerika är 20 öre. Skrif namnet mycket tydligt och uppgif fullständig adress, så att intet fel äger rum vid expeditionen.

Klädningar

i afpassade bitar å 6 mtr af extra fin eng cheviot, marin, svart och rödbrun, som kostar 12 kr., säljas af en händelse till 7: 75 pr st.

Kläde

extra fint, till promenaddräkter, i afpassade bitar å 4 1/2 meter, som kostat 27 kr. säljes till 22 kr. pr st.

Zederfeldt & Hansen, Observatorieg. 6, Stockholm.

Så en naturkraft följd af bländhvitt sken. Och städer tre, sitt rykte hade alla. Och stackarn, ser man, som man nödgas ynka.

Och rätten åt hvars lukt vi näsan rynka. Hvad bjuds man och uppå? — Se'n kaka då Med strykande aptit man äta hunnit — I hvad höras värd och gäster föreslå? — »Plakat» jag hoppas man dock ingen funnit —

Men syltad frukt och annat godt förtär man, Och glad man höres prata, ty hvad är man? Men bilden växlar: se en karl till häst! Hvari han sitter. — Hurdan är galoppen? Så från kanelens land en grönkälad gäst, Vi känna honom väl på själfva toppen. Så en marin: man ankaret nu kastar, Hvad syns på kajen, hvarmed sen man lastar?

Vi så partier ha från en kanal, Hvad där vi någon gång fått företaga. Hur var passagen? — Vyer hundrat

För minnets — hvad för slag — nu säkert draga.

Se där en vacker kyrka till exempel! Samt en af tjänarne? — i detta tempel. Asyl af ekar skuggad där man ser, Och från ett ärtland synas skynken fladdra, På långa hvad? I dörr'n en Sara ler Och flickor jämt ett dussin höras pladdra. Så minnas vi en middagsstund vid bordet Där med hvarann man hördes gladt — säg ordet!

Spenat vi äto och en fisk i »sky»? Och hvad, förutom senap — äts till steken? En silfverstake blänkter splitterny Och en hvars låga lyste klar från vecken. Från land hvad hördes boskap? säg ej ryta! Och tidningsspalter sågs ej heller tryta. Hvad vägen kallas, som vi gingo då. Och nu kapten, som ledde oss på färden Rekommendera vi. En tur vi så Ta till stationen, där i nordafsvärlden? Hvad dit i tanken blott vi kunna göra.

— Då kantra vi ej — nej på sten vi köra. I fantasins karet nu färdas vi: Af en — hvem tror ni, äges den där parken Och detta stora vackra säteri? Två pojkar, Karl och Ernst gå där på marken Och valla kor, men hvad den tredje heter Får blifva en af gåtans hemligheter. Uppå en piedestal står guden — hvem? Skönt modellerad utaf mästarehanden. Nämn landet där den mästare hade hem — Du får då resa bort från svenska stranden. Gör äfven nu en tur till Als och Kreta Och några floder sök, hvad de nu beta. För resor är det bra med tyskan din, Två andra språk — och hvilka — du ock torde

I din — förlåt, jag ber — dock plugga in

Mjöl, Manna, Stork, Fira, Stilig, Sanda, Gifva, Kaja, Rutten, Kanna, Nagga, Kalas, Ränta, Adel, Dagar, Korta.

AF GADUS' Torsk-konserv

tillagas en mängd utmärkta fiskrätter, såsom fiskfilet, fiskfärs, fiskpudding, omeletter m. m.

Se närmare bruksanvisningen samt »Iduns Hjälpreda» för maj d. 1.

Och hvad den planen du ej kalla borde. Nu lyktad gatan är. Hvad är det bara Att så med frågor frågorna besvara?

AKROSTIKON.

I hvarvt och ett för sig af de vidstående 16 orden omkastas bokstäfverna så, att lika många nya ord erhållas. Äro dessa rätt funna, blida deras begynnelsebokstäfver namnet på en omyckta sångerska.

LÖSNINGAR

TILL TIDSFÖRDRIFVET I N:R 45.

LOGOGRYFEN: Ingeborg: ring, Borg, bi, Norge, Grieg, nog, boer, bier, or, Inge, ro, bro, ben, boggie, orgie, ren, Ob, Bore, regn, en.

STJÄRNGÅTAN: Ängbåtskapten—Kopparslagare: 1) äl, 2) äng, 3) ingen, 4) Tabor, 5) bråkstake, 6) satyrn, 7) moss, 8) saltkar, 9) Transvaal, 10) Lagan, 11) frans, 12) arm, 13) ek, 14) ok, 15) lom, 16) sippa, 17) kappa, 18) sepi, 19) Lotta, 20) ben, 21) en.

KAPSELGÅTAN: Wien, Unden, Ens, Konstantinopel, Honduras, Toledo, Aral, Les, Brandenburg, Man, Aden, Åland, Kulen, Lena, Wismar, Sagan, Este, Erivan, Vestergötland, Ratibor, Ares.

ARITMOREMET: Saffran: Frans, Raff, nafs, rafs, Sara, far.

Mellins Food

är det enda näringsmedel för barn och sjuka, som föder sina öfverlägsna egenskaper erhållit guldmedalj vid världsutställning-n i Paris 1900. Pr af MELLINS FOOD erhålles gratis och franco från AXEL LENNSTRAND, Gefle.

Ja, ni har rätt — nog ha vi haft en ganska sällsam höst, men därför kunna vi väl ändå icke fylla Iduns spalter med idel »höstvisor». För dagen få vi all nöja oss med ofvanstående korta smakbit.

— eda. Blir det då aldrig vinter, så att alla olycksalliga skalders olycksalliga »höststämningar» kunna frysa inn? Men då börjar naturligtvis genast vädrliriet. Så det finns nog bara en bot — talomod, talomod utan gräns! Elt Gömdt är icke glömdt, men bäst och säkrast vore naturligtvis om ni själf besörjde en »förbättrad upplaga», ty vår tid är verkligen upptagen till det yttersta. A. N., S. m. fl. Vi tacka för påpekning-erna och redan träffat mått och steg för det oförsynta tilltagets befrande. Bibette. Antages. Dina. Dito. »Ett minne». Ingen signatur, ingen ursprungsbeteckning. Kan i alla händelser ej af oss användas. EXPEDITIONENS BREFLÅDA: »Lärlarinna», Rickardsberg, Kristinehamn, torde insända ytterligare 39 öre. »Pålitlig», Aska. Insänd ytterligare 1,10.

Kungörelse.

Sedan Göteborgs och Bohusläns Lands-ting beslutat att för åstadkommande af lämplig sjukvård å länets landsbygd an- ställa sex fasta, en i hvarje af länets pro- vinsialläkaredistrikt, och tre ambulatori- ska sjuksköterskor, varder härmed till- kännagivet, att sökande till nämnda befatt- ningar äga att senast före utgången af år 1901 till Landstingets sekreterare, adr. Göteborg, insända sina till Landstingets Förvaltningsutskott ställda ansökningar, å- följda af prastbevis samt de öfriga intyg, på hvilka sökande vill sig återopä.

Angående berörda befattningar meddelas: att för att kunna till sköterska antagas fordras god frejd, god hälsa och tillräckliga kroppskrafter samt godkända visor öfver genomgången sjuksköterskekurs vid något af sjukhusen i Göteborg, Stockholm, Upp- sala eller Lund, eller annan därmed jäm- förlig sjukvårdsanstalt samt minst en må- nads tjänstgöring å något epidemisjukhus häst i Göteborg eller Stockholm;

att sköterska tillsättes på tre månaders uppsägning;

att sköterska af Landstinget erhåller år- lig lön af 600 kronor;

att för enskild vård af icke smittosam sjukdom sjuksköterska äger att uppbära 50 öre för dygn af den, som hennes biträde påkallat;

att Landstinget beviljat anslag till instru- ment och förbrukningspersedlar; samt

att fast sköterska skall hafva sitt hemvist å närbelägen plats intill provinsialläkarebo- staden, och ambulatorisk sköterska å plats, som förste provinsialläkaren bestämmer.

Vidare upplysningar meddelas af Lands- tingets sekreterare. Göteborg den 30 okt. 1901.

Göteborgs och Bohusläns Landstings Förvaltningsutskott.

HOS SVENSK FAMILJ, bosatt i Köpen- hamn, finnes nu genast plats för en bild- dad flicka, kunnig i matlagning, sömnad och andra hushållsgörömmat. Musikalisk har företräde. Svar med lönepretentioner och fotograf sändes under adress »Sällskap & Nytt», p. r. Köpenhamn.

PLATSSÖKANDE.

ENERGISK lärarinna, skicklig och intres- serad, önskar plats i familj. Svar »Goda framsteg», Iduns exp. f. v. b.

ARBETSAM, punkt'ig, bildad flicka, väl kunnig i matlagning, bakning, sömnad, handarb-ten, önskar plats. Svar »Villig hjälp eda», Iduns exp. f. v. b.

En enkel och anspråkslös, bättre flicka, önskar plats i fam som hjälp och sällskap, eller ock som värddinna i bildad ungherres hem. Svar emotes tacksamt till »1162», Eskilstuna p. r.

ANSPRÅKSLÖS, glad bättre flicka, söker plats. Är kunnig i matl. bak, handarb., konstsvädnad m. m. Arbetssam och pålitlig. Svar med upp. å lön till »Familjemedlem», Kristinehamn.

EN UNG bättre flicka, önskar plats i bil- dad (familj (häst troende) som hjälp och sällskap åt husmodern. Vän vid inomhus förefalande görömmat. Äfven skrifvörömmat. Snart svar till »19 år», Nordiska Annons- byrån, Göteborg.

EN kompetent lärarinna från stad önskar under julferien 15 dec.—15 jan. plats i familj att undervisa ett eller flera mindre barn mot fritt vivre och fru resor. Svar till »Lärarinna», Rickardsberg, Kristinehamn.

EN BILDAD FLICKA, som genomgått 1 års kurs å länsanstalt, önskar plats som sjuksköterska i familj eller på privat klinik. Svar till »Sjuksköterska», Iduns exp., Stockholm.

Plats önskas 1 dec.—1 mars såsom hjälp i hushållet el- ler läsa med mindre barn. Svar till »Små- skollärlarinna». Täckhammar, Nyköping.

FÖR ÄLDRE herre eller dam önskar bild. frunt. att läsa och skriva eller som hjälp och sällskap. Goda ref. Moderat pris. Svar till »Aron lectrice», Aftonbladskont. 26 Ny- brogatan.

19-ÅRIG FLICKA, som med goda betyg genomgått 8-klassigt läroverk och f. r. sättningskurs samt därefter varit lärarinna i enskild familj, önskar efter jul plats för att undervisa minderåriga barn. Svar till »19-åring», Jönköping p. r.

LÄRARINNA, van undervisa i alla äm- nen språk, musik, handarb., söker plats. Svar »Stor Barnvän» under adr. S. Gumæli Annonnsbyrå, Sthlm.

ANSPRÅKSLÖS, gladynt, bildad flicka, önskar plats, kunnig i matl., bak, syltn., sömn. Ordentlig, sparsam, pliktrogen. Svar »Arbetsam» under adr. S. Gumæli Annonns- byrå, Sthlm.

PRAKTISK FLICKA, stilla och enkel, sö- ker plats hos ensam dam, som säll- kap och hjälpreda eller i mindre familj, att bit- åla i hushåll och sömnad. Bästa ref. Svar märkt »B.», Ronneby.

EN BÄTTRE FLICKA vill komma i god och vänlig familj, nu eller på nyåret, i mellersta Sverige. Genomgått kurs i mat- lagning. Svar »A. L.» under adr. S. Gumæli Annonnsbyrå Sthlm

EN UNG, norsk, musikalisk dame, önskar att komma i ett dantet hjem til nytte og hygge fra nytaar. Billet bedes nedlagt i Iduns exp. mærket »Signe».

Bildad, musikalisk flicka, med vana att undervisa önskar nu genast plats såsom lärarinna för minderåriga barn, eller ock såsom hus-hållsbiträde häst i stilla enkelt hem. Svar till »Hemtreffnad», Iduns exp.

VÄRDINNEPLATS hos respektabel ungherre eller änkeman, önskas till nästa år af en 33 års huslig och bildad flicka af god familj, med praktisk förmåga att göra ett hem treffligt. Har vana att hand-åla barn. Goda rek. och ref. Svar till »Jämmt och godt lynne». Vara f. v. b.

UNG FLICKA af god familj önskar nu genast plats som sällskap och hjälp i vänl. hem, där godt bemöt. kan påräknas. Goda rek. Svar till »H. P.» p. r. Göteborg.

KONTORSVAN flicka af god familj, med god handstil, önskar plats å större kontor på nyåret. Lön efter förtjänst. Goda rekommendationer kunna anskaffas. Svar emotes under adr. »B. 19 år 1901». Iduns exp.

MOT FRITT VIVRE önskar ung, bildad flicka, med vacker hand- stil, plats som skrifvörömmat i aktad tjänste- mannafamilj. Svar till »Familjef», Tidningskontoret Gust. Ad. torg, Sthm.

EN UNG FLICKA, som genomgått elem- läröv. och som vid höstterm. slut af småskoll.-ex., önskar pl. strax på nyåret. Svar till »K-a», Göteborg p. r.

BILDAD FLICKA önskar komma i finare hem som hjälp i hushållet, samt om så önskas undervisa i musik och läxläsning. Svar till »E. N.», Nerikes Allehandas kon- tor, Örebro.

BILDAD musikalisk och huslig flicka af god familj, önskar mot fritt vivre plats. Svar emotes snarast till »Elisabeth», Sö- derhamn.

NERVSTÄRKANDE vacker, trakt (Små- land) kan bildad dam erhålla inackorde- ring i godt hem för längre tid. Närm. underrättelse under adr. Fr. Lundgren, Heddorp, Eksjö. (Nord. A. B. 6494)

FLICKA, till inackordering och äfven till konfirma- tion, om så önskas, mottages för 50 kr. i ett för allt pr mån. Husmoderlig omvård- nad. Frisk och vacker trakt. Goda järnv.- kommun. Svar till »Prästgård, Södertörn», Iduns exp., Sthlm.

Inackordering på landet. I tjänstemannafamilj i municipalsam- hälle, 2 timmars resa från Stockholm, kun- na ett par personer erhålla god inackorde- ring. Pris 90 kr. pr månad. Närmare ge- nom »F. B.» under adress S. Gumæli An- nonnsbyrå, Stockholm.

PARIS Godt familjepensionat. M. me Barré, 70 rue d'Assas, 6:ème arr. Sven- ska referenser.

Fredrika Bremers minnesfond.

Ett sekel har i år förlutit sedan Fredrika Bremers födelse. Hundraå-dagen af denna för hela vårt folk så betydelsefulla tilldragelse har litig återkallat i medvetandet hvad denna Sveriges ädla dotter utträtt för sitt land, icke blot genom sina lifverå- verk hvilka gort det svenska namnet känt och hedrat öfver hela den civiliserade världen utan i ännu högre grad genom det iöf- fent tände hon öfver på hela vår so- al utveckling, förmåligast på förbättrandet af kvinnans ställning och förhållanden inom familj och samhälle.

Den nu levande generationen står därför i tacksamhetsskuld till Fredrika Bremer för de impulser till samhällsnyttiga reformer af mangafad slag hon gifvit, i all synnerhet för det större mått af eko omist. oberoende, han lings ribet och arbetsgläde, som därigenom tillförlit den sve ska kvinnan, och det är tack vare Fredrika Bremer vårt lands kvinnöfvelse erhållit den lugna och måttfulla prägel som alltid umärkt äväl d ss prakiska som ideell sträfvan.

Redan genom stiftandet af Fredrika Bremer Förbundet lade Sophie Adlersparre och med henne en del frastående svenska män och kvinnor grunden till en levande minne värd öfver Fredrika Bremer, och på tre torde ej hennes minne kunna hedras än genom att tillförsäkra den institution som bar hennes namn och som har till uppgift att i hennes anda verka för kvinnosäget höjande och förädling, ett var- aktigt beständ.

Öfver ygade om, att många dela denna vår uppfattning, ställa härmed under- tecknade till 17-åriga tillvaro för hvarje år sitt verksamhet fölt utvaga, och som så godt som dagligen står inf r nödvä digh- ten att påtaga sig nya, fördrande uppgifter för att kunna tillmö esga all mähetens all jämnt växande kraf icke skall finna den öko- nomiska sällningen svära emot de s för öfrigt i så hög grad glädjande framngar. För alla dem, som närmare följt Fö bundets ur aff- rynnspunkt ful komligt o gennytt ga sträfvan, är det också väl bekant, att det endast är tack vare den största ansträng- ning och öfvervilighet från de arbetande krafternas sida som dess verksamhet upprätt- hålles. Att dess små tillgångar må se en hämman e på Förbundets frimida ut- veckling är en sann ng, för h ilken dess vänner icke kunna bunda och de inse, att den ekonomiska frågan är en lifstråga, på hvi ken eror, h ruvida den institut on, som bär Fredika Bremers namn, skall kunna fullfölja sin oak pligande mi sin.

Den omsändigheten att Fö bundet under sin förvaltning ått yrk s och stud estif- pendiefonder till betydande belopp sig anförtrdda, gö icke behöfv t af ett fastare öko- nomiskt stöd för dess öfr ga verksamhet mindre än på nu. Dessa under- räntor få nämligen enligt gifvornes be lämmelser endast användas för uppgifvet ändamål och komma ej Fö bundets öfriga allmännyttiga verksamhetsgrenar till godo. Sär- skildt må framhållas v kten af fö bundsby ån, denna centralpunkt för Förbundet, hvil- kens inkomster äro allför obllräkliga för det vidtomfattande arbete, som därifrån be- drivas.

Afsikten med minnesfondens af emellert d att ställa Förbundet i stånd ej b'ott att utvidga redan beträdda arbetsfält, ut n ock att upp åta nya, af tidsutvecklingen och de sociala förhållandena bevingade verksamhetsområden. Härigenom bör det af af idéer som Fredrika Bremer efterlämnat, i än högre grad än hittills skett, blifva frukt- bärande för hela vårt folk.

Bidr g emottagas af undertecknade samt å Fredrika-Bremer-Förbundets byrå (54 Drottninggatan, Stockholm), hvarifrån äfven listor kunna rekvreras. Stockholm den 31 oktober 1901.

Alb. Anderson, generaldirektör.	Ernst Beckman, direktör.	C. G. Bergman, folkskoleinspekör.
Sofie Boström, f. Tersmeden.	Hilda Casselli, skolöfresändarinn.	Anna Douglas, f. Ehrensvald.
Hedda Ekman, f. Richert.	Elsa Eschelsson, jur. doktor.	Sofia Gumælius.
Olof Hammarsten, professor.	Henrik Hedlund, redaktör.	Ellen Isberg, f. Lundqvist.
Henriette Kempe, f. Diewel.	Agathe von Koch, f. Wrede.	Hedvig Lagerbring, f. Ni b-ih.
Selma Lagerlöf.	Agnes Lagerstedt.	Ebba Leijonhufvud, hoff öken.
J. A. Lundell, e. o. professor.	Agda Montelius, f. Heuteskiöld.	Otto Printzsköld, f. öste hofmarskalk.
Victory Roos, f. Oivecrona.	C. H. Rundgren, biskop.	C. Y. Sahlin, f. d. professor.
Wilhelm Svedbom, fil. doktor.	Lizinka Sörensen, f. af Uggås.	Ebba Tamm, f. Tersmeden.
Lydia Wahlström, fil. doktor.	Anna Wallenberg, f. von Sydow.	Inez Vergsteegh, f. Nordberg.
Sigfrid Wieselgren, generaldirektör.	Aug. Wijkander, professor.	Anna Wikström.

Pellerin's Margarin
är bäst!

De bästa sidentygerna
erhåller man af förstklassigt råmaterial i solida färger. Den, som önskar ett godt, hållbart sidentyg, torde rekvrirera provver från den gamla väl renommerade **Sidenfirman**
E. Spinner & C:ie, Zürich
(förr J. Zürrers sidenfabrik)

Nyheter i största urval direkt från fabriken.

Sparkasseräkning
4 proc. ränta.
Nordiska Kreditbanken
1 Drottninggatan 1
Mynttorget 4 Drottninggatan 102
Hornsgatan 52.

Barnängens
antiseptiska
Vademecum-Tvål.

Toiletpapper,
af bästa kvalitet, sändes mot efterkrav i paket ä 2 eller 5 kr. fraktfritt pr järnväg från **Bäckhammars Nya Aktiebolag,** ad. Värml Björneborg.

Glöm icke att
Mustads
Taffelgrädd
är bästa och billigaste bordsmör.

Wilhelm Rieger
parfumeur,
Frankfurt a/M,
rekommenderar såsom specialiteter:
Genomskinlig kristalltvål
Erkänd den bästa och i bruket drygast af alla toilette-tvålar.
Perles d'or.
Ny och fin parfym för näsduken.
Finnes i alla finare parfymaffärer.

Äkta taxvalpar
till salu hos E. J. Turén, Grillby.
Kvaliteten icke kvantiteten af järn frambringa nytt rikt blod.
Capsuloids
Capsuloids har kvaliteten och den noga i kvantiteten som blodet dagligen kan absorbera.
Det i följande rekommendation omtalade, utmärkte resultatet är framkalladt af det nya, rika blod, som är frambragdt genom att taga endast 3 Capsuloids dagligen.
The Capsuloid Comp. 15/9 1901.
Undertecknad har i 2 år lidit af ofta återkommande svimningsanfall, varit blek, utan aptit och har alltid känt sig trött. Jag tog då 3 Capsuloids dagligen och trots det jag endast har använt 2 askar, har jag sedan icke haft ett enda svimningsanfall. Jag har fått en god kulör, en utmärkt aptit, har tilltagit 5 pd i vikt och den ständiga känsla af trötthet har öfvergifvit mig. Jag är 30 år gammal och har 2 barn. Köpenhamn, Nikolajgade 20, 4 tr. Högaktningsfullt **MARTHA LARSEN.**
Capsuloids erhållas i alla apotek ä kr. 2 50 pr ask. Enda fabrik **Capsuloid Company, 31 Snow Hill, London.**

Crème de Cholepalmine,
utmärkt antiseptiskt hudmedel mot köld, säljes i tuber ä 30 och 75 öre hos **Herrar Speceri-, Färg- och Parfymhandlande m. f. samt ä Apoteken.**

CARL BROMAN & C:o
Manufakturaffär och Damskrädderi
Lager af franska Siden- och Ylättyger.
34 Drottninggatan 34.
STOCKHOLM.

Malmö-Galoscher
med pompadourklackar rekommenderas.

Clara Fabriks Stearinljus

Intyg:
Lagermans tvättpulver Tomten visade sig vid anställd kemisk analys bestå af sådana beståndsdelar, som vid klädtvätt verka rengörande på kläderna utan att förstöra dem eller tvätterskornas händer.
Doktor J. E. ALÉN, Stadskemist i Göteborg.
Säljes hos alla välförsedda hrr speceri- & diversehandlande i riket.
Prisbelönt senast vid Världsutställningen i Paris 1900.

Tidaholms Fantasmöbler,
rikhalt. urval i fornord. stil. Fullst. rumsmöblemang utföras i alla olika variationer efter order. Mod. mönster för glödbränn. o. kollorering uppläggas, glödbränn verkställes. Begär prisuppgifter från **Tidaholms Bruks Aktiebolag, Tidaholm.** (Försäljningsmag. Beridarebang. 27, Sthlm.)

Praktiska gängmattor.
Vid Kroutorps gård, ad. Värmlands Björneborg, försäljas till 65 öre pr meter vackra hållbara gängmattor, förfärdigade af starkaste cellulosafiber. Sändas mot efterkrav. Fö:sök några meter på prof.

Allm. telefon: 8 68, 47 35, 47 36.
Olaus Olssons Kolimport-Aktiebolag
etableradt i Stockholm 1880.
1:a Anthracit.
Hushållskol. Cokes. Briketter.

JOH. LUNDSTRÖM & C:o.
Stenkol, Cokes
Anthracit
Carré-Briketter.
Rikst 4 27, 22 20, 20 12
Kontor: 22 Skeppsbron 22, 5 Strandvägen 5, 1 Parmmätargatan 1
A. Tel. 22 88, 60 19, 61 98

Meddelande.
Undertecknads försäljningslokaler för
BARNKLÄDER
äro numera:
16 Regering-gatan 16,
Filial som förut **5 Sturegatan 5,**
och rekommenderas härmed mitt för säsongen nyinkomna lager af
BARNKLÄDER.
Högaktningsfullt
M. BENDIX.

STOCKHOLMS INTECKNINGS-GARANTI-AKTIEBOLAGS
BRAND- och DYRKFRIA
FÖRVARINGSHVALF
(öppna alla sökendagar kl. 1/2 10-4)
innehållande ca 1,650 st. skåpäck. Arlig hyra för fack, beroende af storleken, 20, 25, 35, 50 kronor. Testamenten, gåfvobref och öfvlka handlingar emottagas till förvaring; äfvenledes emottagas värdepapper i öppet förvar. (S. T. A. 52410)

Hernösands Ensk. Bank
Kungsträdgårdsgatan 16.
Sparkasseräkning - Kassafack
från 15 kronor för år.
Värdehandlingar mottagas till förvaring och förvaltning af **Notariatsafdelningen.**

Margarin Aktiebolaget Zeniths
Srädsmargarin
märket Zenith kan serveras på det finaste bord.

Rättviks Touristhoteller
öppna hela året.
Ombyte af vistelseort, frisk luft, är helsa, kraft o. energi.
Komfortabla anordningar efter olika årstider.
Pensionspris, incl. rum, vivre, elektrisk belysning Kr. 42, 46, 52 per vecka.
Beställningar ske medelst post eller telefon: Rättvik
WILHELMINA WAHLGREN.

Sparkasseräkning
Räntegodtgörelse 4 1/2 proc.
Aktiebolaget
Stockholms Diskontobank
Hufvudkontor: **REGERINGSG. 1**
Afdelningskontor: **HÖTORGET 8**
Bankaktiebolaget
Stockholm-Öfre Norrland,
Drottninggatan 6.
Hushållräkning 4 %.
Kassafack till 15, 20, 25 kronor.

Göteborgs Enskilda Bank
Brunkebergstorg 12.
Sparkasseränta 4 proc.
Första klass Privathotell
en och två trappor upp
8 Birger Jarlsgatan (f. d. 10),
Stockholms förnämsta gata.
Rikstelefon 4401. - Al m. Telefon 125 39.
Edla Carlsson.

INTE GOLFDRAG
eller **SKUROS** mera om man använder
FORSHAGA
LINOLEUM
MATTOR

Fru Örn's Atelier,
STOCKHOLM,
19 Tunnelgatan 19.
Specialité: Kappor, Promenadkostymer. Brudutstyrlar.
Londoner-, Pariser-, Wienermode.

DAM SPELET
Säsongens spel.
Spelas öfver hela landet. Pris 2 kr.
Till salu öfverallt.
Wahlström & Widstrands förlag,
Stockholm.

Det bästa hvetemjöllet
MALMÖ BEST PATENT
Malmö Stora Walsqvam